

DOMOLJUB

Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92.

Konkordat podpisan

Dne 25. julija sta zastopnik sv. očetov drž. tajnik kardinal Pacelli ter minister naše vlade dr. Auer v Vatikanu slovesno podpisala konkordat, to je pogodbo, s katero se urejajo razna sporna vprašanja med katoliško Cerkvijo in našo državo. Cela vrsta držav je v povojnem času s podobnimi pogodbami uredila medsebojne odnose s Cerkvijo, sedaj se je po večletnih pogajanjih in pripravih tem državam pridružila tudi Jugoslavija. Točna vsebina konkordata bo objavljena šele potem ko bo postal pravomočen, vendar pa so znane vsaj glavne točke, v katerih je sklenjen sporazum:

Preuredba školič

Dogovor ali konkordat določa nove meje nekaterim škofijam, ki so dozdaj upravljale ozemlja, ki so nam pripadla po mirovnih pogodbah, pa so imela dosedaj začasne cerkvene upravnike, ker so pravno slejkoprij pripadala tujim škofom. To velja za Banat, kjer je dosedaj vršil kot upravnik škofovsko oblast belgrajski nadškof Rodić. To ozemlje dobiva sedaj samostojno škofijo s sedežem v Velikem Bečkerek. Bački del kaločke škofije postane samostojna škofija s škofom Budanovičem na čelu, ki je dozdaj bil tam apostolski upravnik s sedežem v Subotici. Ozemlja zaderske nadškofije, kolikor pripadajo nam in katera je upravljal dozdaj šibeniški škof, dobijo sedaj posebno ninsko škofijo. Ne ve se pa še, kam bodo pripojene nekatere župnije v Baraniji, katere upravlja djakovski škof.

Ljubljana - nadškofija

Ljubljanski škof postane nadškof, kojega škofija bo obsegala vso Slovenijo in bo mariborski škof njegov sufragani. Istotako postane nadškofija splitska škofija z nadškofom v Splitu, kojega sufragani bodo šibeniški, hvarski, krški, ninski, dubrovniški in kotorski, torej vsi dalmatinski škofje. Imenovanje škofov se bo vršilo na način, kakor je določen v vseh konkordatih zadnjega časa, to se pravi, da škofo imenuje svobodno papež, država pa da svoj pristanek.

Gospodarska avtonomija Cerkve

Kar se tiče cerkvenega imetja in vzdrževanja duhovščine, so bo cerkvi priznala gospodarska avtonomija. Cerkevno premoženje ne more biti predmet razlaščenja niti novih agrarnih odredb brez predhodnega sporazuma s cerkvijo. Najbrž se bo avtonomni upravi katoliške cerkve, to je posameznim škofijam oziroma škofom, izplačala državnih sredstev stalna vsota za vzdrževanje duhovščine in bogoslužnih potreb, s katero bo cerkev samostojno razpolagala. Ne vemo pa še, kolika bo višina te vsote, ki dosedaj ni odgovarjala niti številu katoličanov v državi, niti stvarnim potrebam katoliške cerkve, kakor je to dokazal sam načelnik ministristva pravosodja dr. Čičić v svojem budžetskem predlogu za lansko leto. Kar se tiče agrarne reforme, se ima določba konkordata najbrže razumeti tako, da se ne

bodo nadaljevala razkosavanja cerkvenih zemljišč in da se bo ta procedura ustavila.

Šolsko vprašanje

Kar se tiče šolskega vprašanja, je v vladnem sporočilu na kratko rečeno, da se bo dala cerkvi možnost svobodnega poučevanja, kakor je to bilo doslej. V državnih šolah je zajamčen verski pouk in verska vzgoja mladine. Obe bogoslovni fakulteti v Zagrebu in v Ljubljani sta sedaj v zakonjeni tako, da ne bo več poizkusov, da bi se ukinile. Bogoslovna izobrazba traja 6 let, za doktorje bogoslovja pa 7 let.

Vprašanje zakona

Glede zakona je v uradnem sporočilu rečeno samo to: »Zakon, sklenjen v katoliški cerkvi, ima polni državljansko-pravni učinek ter se to izenačuje na celem ozemlju kraljevine.« Izgleda torej, da bo sedaj takozvani civilni zakon v krajih, ki so pripadali preje Madjarski in so to pravico obdržali, nemogoč.

Katoliška akcija in „depolitizacija duhovščine“

Službeno sporočilo pravi nadalje, da bo delovanje katoliške akcije svobodno in da bo stalo izven strank in nad njimi ter bo vsakozki podrejeni škofom. Kar se tiče takozvane »depolitizacije duhovščine«, se v konkordatu samem o tem ničesar ne določa, pač pa je sveta Stolica izjavila, da je pripravljena izdati tozadevne navedbe, po katerih dušnopastirska duhovščina in aktivni služabniki cerkve ne bodo smeli pripadati političnim strankam, niti aktivno sodelovati v njih, toda pod pogojem, da država izda enake odredbe tudi za služabnike ostalih veroizpovedi. —

Glagolica

Vprašanje glagolice v bogoslužju je rešeno tako, da se ne bodo v tem pogledu vpoštevala samo narodna čustva, ampak tudi veljavna disciplina katoliške cerkve in pa želje katoliške duhovščine. Jasno je, da to ne bo veljalo za narodne manjšine. Zdi se torej, da bo pravica glagolice pod zgoraj omenjenimi pogoji razširjena na vse državni teritoriji, a ne samo na posamezne škofije. To je brez dvoma velika koncesija svete Stolice.

Konkordat je bil podpisan s velikim slavljem v Vatikanu. Po podpisu je sv. oče zastopnike naše države sprejel v posebni avdienci. Ob sklepu avdijske je podelil sv. oče blagoslov:

Blagoslavljam vso vašo državo, Nj. Vel. kralja Petra II. kneza-namestnika in namestništvo, vašo vlado in vse vaš narod. Blagoslavljam tudi vas, ki ste tu, vaše svoje doma in vse vaše dobre želje. Amen.

Po avdienci so se podali član naše delegacije v jugoslovanski zavod sv. Hieronima, kjer jih je rektor dr. Madjerec ljubeznivo pogostil.

Zvečer je bila v jugoslovanskem poslanstvu pri sv. stolici svečana večerja v čast kardinala državnega tajnika Pacellija in našega pravosodnega ministra dr. Auerja. Pri tej priliki je dr. Auer pozdravil kardinala Pacellija s sledečimi besedami:

Pozdrav dr. Auerja

Eminenca, zavedam se, kolika čast me je doletela, da morem v tem našem domu pozdraviti Vašo eminenco danes, ko smo skupno dovršili dele tako velikega pomena za cerkev in državo — danes, ko so oči tolikih milijonov zvestih katolikov, lojalnih državljanov Jugoslavije, uprte v Vatikansko mesto in velikega papeža, ki s toliko silo, odločnostjo in modrostjo vodi ladjo katoliške cerkve v vrtilineh današnjega časa. V velikem današnjem dogodku vidijo oni nov velik dokaz očetovske skrbi svetega očeta za njihov duhovni blagor.

Skupaj s svetim očetom prisostvuje danes v duhu temu dogodku veliki vladar, blagopokojni kralj Aleksander, ki smo ga tako hitro in tragično izgubili. Ne samo, da se se razgovori, ki so se danes srečno zaključili, začeli po njegovi visoki pobudi — on sam je tudi začrtal vse bistvene smernice tega sporazuma, katerega podpis je bil blizu že za časa njegove tragične smrti in ki ostane zvezan s njegovim spominom.

Vzvišeni knez-namestnik Pavel s ostalimi člani regentstva, kakor tudi kraljevska vlada, so izvršili danes ta svečan čin v imenu Nj. Vel. kralja Petra II., v katerega so položene tolike naše nade, kot nasledstvo velikega suverena. Prepričani smo, da bo sodelovanje duhovne in posvetne oblasti, kateremu so sedaj ustvarjeni novi in sigurni pogoji, prineslo veliko dobrega tako cerkvi kakor državi in doprineslo k ustvarjenju onih idealov krščanske omike, za katere je naš narod prelił toliko krvi v preteklosti — ideali, ki nas edini morejo rešiti vseh težav in neizgurnosti današnjega časa.

Z željo, da bi današnji dogodek značilno srečno epoko v zgodovini katoliške cerkve v Jugoslaviji, dvigam čašo na zdravje in za dolg in slaven pontifikat Nj. Svetosti papeža Pija XI., kakor tudi na zdravje in srečo Vaše Eminence, ki s toliko modrostjo, dostojanstvom in dobroto tolači njegove visoke interese.

Nato se je dvignil kardinal državni tajnik Evgenij Pacelli in odgovoril:

Zdravica kardinala Pacellija

»Počaščenje in želje, ki mi jih je Vaša Ekscelencija v lastnosti odličnega predstavnika kraljevine Jugoslavije izkazala in izrekla v lepem sedežu tega kraljevskega poslanstva, so našla v mojem srcu tem prijetnejši odmev in hvaležnost, ker se tudi jaz popolnoma zavedam važnosti tega velikega čina v zgodovini odnosov med cerkvijo in državo v Jugoslaviji.

Konkordat, ki smo ga danes sklenili, je delo mira in zaupanja, obenem pa javno izpričanje koristnosti najskladnejših odnosov med obema oblastema. To delo ima za svoj temelj vzajemni spoštovanje in vzajemno

priznanje, ki ga lakazujeta obe vrhovni oblasti druga drugi: cerkvena in državljanska, vsaka v svojem delokrogu, tako, kakor je s nam Bog ukazal. Ta konkordat je delo, ki olguje svoje temelje in svoj razvoj močrosti velikega papeža, katerega dalekovidnost objema vse potrebe današnjega časa, kakor tudi onih, katere nam prinese bodočnost.

Za konkordat pa se imamo istotako zahvaliti ostroumnosti vladarja, znanega po svoji prosvetljeni inteligenci in krepki volji. Tragikna izguba kralja Aleksandra, ki je nikoli ne bomo mogli zadosti preboleti, meče žalostno seno na ta svečani dan, toda njegov spomin obenem povzdiguje danes dovršeno delo na visoko stališče, označujoč ga kot bitni in osnovni element bodočega razvoja in bodoče usmerjenosti mlade jugoslovanske kraljevine.

Ako je vaš vzvišeni knez namestnik s strani regentstva in s kraljevske vlade Jugoslavije, vključivši tudi Vas, umel, da ta čin svečano potrudi, ocenjujoč konkordat v onem duhu, ki ste ga Vi tako lepo opredelili — in ako je vaš vzvišeni knez namestnik želel, da se ta konkordat ustvari v vsaj polnosti, potem pomeni to — in o tem ne more biti

nobenega dvoma, — da bo Nj. Vel. kralj Peter II, katerega svetloča mladost in moč sta simbol države, da bo on po močrosti vse-mogočnega Boga gotovo šel in tega obilne sadove in da se bo on s polno radostjo svoje duše mogel prepričati, da ničesar ni tako učinkovito za zavarovanje moralne podlage, potrebne za napredek in notranji mir njegovega naroda, kakor je sporazum, ki je odprl široko pot nadnaravnim in božanskim vrednotam, ki s svojimi silami navdihujejo in zedinjajo duhove s tem, da civilizirani družbi zagotovo največje blaginje.

S temi čustvi združujem najtoplejšje želje za srečo in napredek bodočnosti Nj. Vel. kralja, Nj. kraljevske Visokosti in članov namestništva, za srečo kraljevske vlade, za Vas in za vašo plemenito sopogo, za N. E. ministra Jevrema Šimiča, ki je s svojo uvidenostjo in taktom doprinesel k temu, da so zveze med sveto stolico in kraljevino Jugoslavijo vedno bolj prijateljske — in te iste želje gojim za ves narod kraljevine Jugoslavije in za vsakega njenega državljana, ki naj jim Bog dodeli milost, da bi Jugoslavija vedno ostala močan činitelj miru, pravice in krščanske kulture.

Kje smo?

Na tleh! Tako bi se lahko na kratko glasil odgovor na zgorajšnje vprašanje. Tega že nekaj let pri nas nihče več ne taji. Razlikujejo se mnenja prav za prav v eni sami stvari: tisti, ki so imeli zadnja leta vso oblast v rokah, pravijo, da je naša gospodarska beda le dnev splošne svetovne gospodarske stiske a da je samo njih zasluga, da ni še slabša. Tem nam prepričuje zlasti družba, ki je bila pred kratkim složno zbrana v nepozabni NS in katere najglasnejše trobillo je »Jutro«. Ti skušajo dopovedati, kako nesebično so se zadnja leta žrtvovali za splošni blagor in kako je le njih zasluga, da se nam godi še tako dobro.

Drugi, in teh bo precej več — pa pravijo, da niže kot smo zadnja leta padli, sploh ako-raj ni več mogoče pasti, kajti le malo je še držav na svetu, kjer bi bila gospodarska beda tako silna kot je pri nas. Mnogi — in prav veljavni gospodje čisto odkrito trdijo, da bi se nam zaradi naravnih bogastev naše zemlje lahko godilo mnogo boljše, a da je bila gospodarska politika v zadnjih letih taka, da je morala umiti vse naše narodno gospodarstvo ter povzročiti današnje razdejavanje.

Kdo ima prav? Brez vsakega oklevanja lahko trdimo, da drugi. Da, res vlada zadnja leta gospodarska stiska skoraj po vsem svetu, a taka kot pri nas je malokje. Po mnogih državah ne vlada skoraj prav nič manjša brezposelnost kot pri nas, toda marsikje znaša brezposelnost podpora več nego pri nas meza delavca, ki še misli, da v primeru z drugimi dobro zasluži. Pred nekaj leti, ko je bilo tako vpitje, kako hudo se godi našim brezposelnim v neki inozemski državi, so organizirale nekatere naše dobrodelne organizacije prihod tamošnjih otrok k nam na počitnice, češ, da bi se okrepili od lakote, ki vlada gori. Ko so se pripeljali na Jesenice, so jih postregli tam s kavo in belim kruhom, a otroci so vihali nosove, češ, da so doma vajeni dobivati kruh namazan z medom, z marmelado ali s eurovim maslom. Vprašamo: kateri kmetiški in koliko mestnih otrok je pri nas celo v najbolj-ših letih dobivalo tak kruh. Danes bi se mnogi na kolenih zahvaljevali za suhe skorje.

2

Pa pogledjmo še nekoliko natančneje in s številkami, kako je z gospodarsko krizo drugod in pri nas. Poudarjamo, da se te številke nanašajo na l. 1933 in 1982, ko je bila drugod kriza na vrhuncu, a so se od tedaj razmere že skoraj povsod izboljšale, dočim so se pri nas poslabšale. Eden najzanesljivejših znakov blagostanja kake države so hranilne vloge. V tem pogledu nas izmed vseh držav prekaša samo še Poljska, druge pa stoje po desetkrat in po dvajsetkrat bolje nego pri nas. Naj navedemo samo nekaj držav, kjer odpade na enega prebivalca hranilnih vlog, kakor sledi:

Na Danskem	14.000 Din
v Švici	20.000 Din
na Švedskem	17.000 Din
v Italiji	6.000 Din
v Avstriji	8.000 Din
na Češkem	8.000 Din
v Romuniji	1.500 Din
na Madjarske	1.200 Din
na Grškem	1.200 Din
v Jugoslaviji	800 Din

Zelo pogosto in ne brez utemeljitve, se trdi, da je eden izmed najzanesljivejših znakov kulture in blagostanja kakega naroda poraba mla in sladkorja. Kako izgledajo te številke? Na enega prebivalca je odpadlo na leto (prva številka pomeni mla, druga sladkor):

na Nizozemskem	11.1 kg	87.4 kg
v Angliji	9.0 kg	47.5 kg
v Franciji	8.0 kg	26.7 kg
na Švedskem	6.6 kg	42.3 kg
v Nemčiji	6.3 kg	21.6 kg
v Italiji	4.1 kg	7.7 kg
na Španskem	4.0 kg	12.0 kg
na Madjarskem	2.7 kg	9.9 kg
na Poljskem	2.0 kg	9.3 kg
v Rusiji	2.5 kg	? kg
v Avstriji	? kg	28.9 kg
na Češkem	? kg	24.8 kg
v Jugoslaviji	2.0 kg	3.7 kg

Prav važen znak blagostanja kake države je nedvomno tudi število avtomobilov. Pogledjmo, kako je s tem. Po en avtomobil odpade na sledeče število prebivalcev:

v Franciji	na	25
na Danskem	na	30
v Belgiji	na	46
na Švedskem	na	41
v Italiji	na	181
na Španskem	na	181
na Grškem	na	357
v Avstriji	na	170
na Češkem	na	161
v Romuniji	na	547
na Madjarskem	na	566
v Jugoslaviji	na	1067

Pa bo kdo dejal: »Dobro, drugod imajo avtomobile in mla in sladkor, a pri nas imamo zato vsaj dobre hrane v izobilju, da nam ni treba stradati.« Le počasi! Pogledjmo! Drugod pride na 100 hektarjev (prvo število pomeni govedi, drugo pa svinje):

na Nizozemskem	100	87
na Danskem	80	137
v industrijski Angliji	42	19
v industr. Nemčiji	65	77
v Švici	73	42
na Nerveškem	134	80
na Madjarskem	24	31
na Poljskem	87	23
na Češkem	54	31
v Avstriji	52	45
na Švedskem	62	29
v Jugoslaviji	28	23

Celo tu na zadnjem mestu! Res, ne vemo, kam naj še pogledamo! Pa se bo morda kdo tolažil, da vsaj v Sloveniji morda še ni tako hudo. Res je, nekatere pokrajine naše države, Dalmacija, nekateri predeli Bosne, Makedonije ali Črne gore žive še slabše nego pri nas, a mnoge tudi neprimerno boljše, n. pr. Vojvodina, Hrvaška, velik del Srbije itd. Pri nas je večja snaga, ljudje hodijo moderneje oblečeni, se vozijo s kolesi itd., a Srb ali Vojvodinec pojedla v enem mesecu več mesa nego naš kmet vso leto. Zato bi prav lahko trdili, da bo to povprečje za vso državo precej odgovarjalo tudi stanju pri nas v Sloveniji.

Ali je torej naša gospodarska beda res samo odmev svetovne gospodarske stiske? Ej, na kolenih bi lahko hvalili Boga, če bi se bilo nam v najbolj-ših letih godilo tako, kot se godi drugim narodom v najslab-ših. Ali nam ne govore te številke dovolj glasno, da je bila popolnoma izgrešena naša povojna gospodarska politika, v zadnjih nekaj letih pa še prav posebno, kajti vsi vemo, da od leta do leta prav občutno nazadujemo. Od gospodarske politike nam — če prav bistveno zavisijo vse gospodarsko uspevanje ali propadanje kakega naroda, kar smo na tem mestu že tudi dokazali.

Iz povedanega pa tudi lahko spoznamo, kako težko nalogo si je nadejala sedanja vlada, ki hoče popraviti napake, katere so nezmislne in zlobni ljudje, ki so zadnja leta držali kr-milo naše države v rokah, napravili v vseh panogah našega narodnega gospodarstva. Zares, žalostno dediščino je prevzela sedanja vlada. Zanemarjen in zadolžen grunt. Vsak trezen človek ve, da se te grozne gospodarske rane ne dajo zaceliti v nekaj mesecih, ampak da bo treba več let trdo delati, preden bodo vidni sadovi tega dela. Iz tega pa tudi lahko presodite hudobne namene onih, ki že sedaj sejejo nezadovoljstvo in nezaupanje med vas, češ, vlada je druga, razmere se pa niso nič izpremenile. Zavedajmo se vsi: Treba bo mnogo časa in sodelovanja vseh poštenih ljudi, ako hočemo popraviti, kar je popraviti mogoče.

RAZGLED PO SVETU

Tovarna za bombe je zletela v zrak

Dne 27. julija 1935 se je v municijiski tovarni v italijanskem Taino pripetila strašna nesreča. Med 32 delavci, ki so pri tem našli smrt, je tudi 25 mladih deklet, 20 drugih pa je nevarno ranjenih. Oblasti so tovarno takoj obkrožile z vojaškimi četami in z miličniki in je vsak dostop v tovarniške prostore prepovedan. Od zunaj pa je točno videti, da je ena četrtna tovarniškega poslopja zletela v zrak in tvori sedaj kup kadečih se razvalin, ki jih polivajo z vodo. Požar, ki je takoj nastal, so še v nočnih urah pogasili, tako da so ostali deli tovarne kolikor toliko nepoškodovani. Tovarna v Tainu je izdelovala letalske bombe in je posebno sedaj z ozirom na abesinski spor imela ogromna naročila in je obrat znatno razširila. Kako je eksplozija nastala, ni znano in oblasti o tem strogo molčijo. K sreči je ostalo pri eksploziji v bližini se nahajajoče skladišče bomb nedotaknjeno in je bila na ta način še mnogo

strašnejša nesreča preprečena. Ker se je ob času nesreče moralo nahajati v obratu, kjer se je dogodila eksplozija, najbrže vsled nerodnega ravnanja z bombami, mnogo več delavcev in predvsem delavk, kot je navedeno v uradnem poročilu, se bojijo, da je število žrtev še mnogo večje in da ga oblasti prikrivajo, da ne bi še povečale razburjenja. Število smrtnih in ranjenih žrtev je že itak izredno veliko in vzbuja vseobčo žalost posebno dejstvo, da je bilo med njimi toliko deklet, ki jih je rešilna odprava potegnila vse razmrcvarjene izpod ruševin razpadlega tovarniškega poslopja. Rane smrtnih žrtev pričajo, da jih je smrt dohitela že pri eksploziji. Nekatere med njimi pa je ubilo rušeče se zidovje in tramovje. Okrog tovarne se je zbralo več tisoč ljudi, ki plakajo na ves glas in čakajo poročil o usodi še več pogrešanih delavk in delavcev. Zadnja poročila naznanjajo 60 ubitih.

To se bo maščevalo

Češkoslovaški republikli pripada tudi tako zvana Podkarpatska Rusija. Tam bivajo Rusini, ali kakor se še imenujejo Ukrajinci. Človek bi mislil, da se Ukrajincem v Češkoslovaški vsaj tako godi, kot Nemcem in da imajo kot slovanski narod še ne večjih, vsaj iste pravice kot Nemci. Da ni tako, nam dokazuje veliko zborovanje ukrajinskega učiteljstva, ki se je vršilo te dni v središču Podkarpatske Rusije v Užgorodu. Tam se je zbralo 6. in 7. julija 1935 okrog 1000 učiteljev in učiteljic. Na kongresu so bili navzoči gubernator Podkarpatske Rusije Konstantin Grabar, škof

Stojka in več ukrajinskih narodnih voditeljev. Vsi govorniki so ostro napadali češkoslovaško vlado zaradi raznih krivic. Češkoslovaška vlada ustanavlja v popolnoma ukrajinskih vaseh češke šole, a na glavno ukrajinsko gimnazijo v Užgorodu je imenovala za ravnatelja nekoga Velikorusa, ki uvaja v šolo ruski jezik in zapostavlja ukrajiniščino, ki jo govori ogromna večina tamošnjega naroda. Podkarpatskim Velikorusom pomaga največja češka agrarna stranka, zato boj češkoslovaških Ukrajincev za enakopravnost ukrajinskega naroda ni lahek.

Papežev državni tajnik kardinal Pacelli.

KATOLIŠKA CERKEV

s Razno. Prvi narodni evharistični kongres svobodne države Irske je bil 7. julija v Kilkennyju. Irski primas, kardinal Mac Rory in 17 škofov je bilo pričujočih. V mestecu s 10.000 prebivalci je bilo vse v zastavah, zelenju in lučkah. — Sedmega evharističnega kongresa v Clevelandu se bo udeležilo 70 ameriških škofov. Za sleherno izmed 170 ameriških škofij bodo v Clevelandu postavili poseben oltar. Glavni oltar bo posnetek papeževga oltarja v cerkvi sv. Petra v Rimu. Kongres bo v dneh od 23. do 26. septembra.

AVSTRIJA

s To in ene iz Korotana. Srebrni mašniški jubilej je praznoval župnik g. Stih Josip v Bilčevsi. Vsa fara se je zelo slovesno spominjala tega dne. — Ogenj je uničil hišo vdove Ane Smole v Zelučah. — V Ločah ob Baškem jezeru so pokopali Marico Aichholzer, soprogo nadučitelja v Beljaku. Pokojnica je bila nečakinja našega knezoškofa gospoda dr. Rožmana. — Zvezni predsednik Miklas je od 19. julija na letovišču v Vrbi ob jezeru. Ob Vrbskem jezeru se nahaja tudi notranji minister Fey, — 13. t. m. so našli na Korškem 6822 podpiranih brezposelnih. — Pri Beljaku sta se pri nabiranju lipovega cvetja ponesrečili dve osebi; ena je padla č, druga pa 10 m globoko. — C. Vinko Razboršek, župnik v Črni pri Prevaljah, obhaja letos 25let.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber. Paris (9^e)

Odpremija denar v jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančno poste najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 3064-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1458-06 Rda, Dorest. LUKSEMBURG: No 5967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

Podpis konkordata v dvorani delle Congregazioni. Od leve: Dr. Auer, msgr. Pizzardo, kardinal Pacelli, msgr. Moscatello, poslanik Simla.

nico maščinskega posvečenja. Radi svojega narodnega prepričanja je bil kruto preganjan. Na mnoga leta! — Dva četvrtiča komunista sta bila obsojena na 5 let ječe, ker sta organizirali celice in razdeljevali komunistične letake. — V Baškem jezeru je utonil tesaraki pomočnik Černut iz Bistrice ob Dravi. Hotel se je po delu v jezeru ohladiti, pa ga je zadela kap. — Dne 9. t. m. se je v kopalšču Loreio ob Vrbskem jezeru kopal Miha Ulrih. Ob 9 zvečer so našli v kabini motorno kolo, obleko, perilo in čevlje. Ulrih je izgubil in ga še niso našli. — Motorno kolo je povzročilo dekle Klaro Svetnik iz Tinj. Dobila je hude poškodbe.

NEMČIJA

• To in ona. Predsednik pruske vlade Göring, ki je obenem načelnik tajne državne policije, je poslal vsem upravnim oblastvom in vsem pruskim policijskim oddelkom okrožnico, v kateri jih poziva, naj kar moč strogo nadzirajo politično delovanje duhovščine in katoliških organizacij. Göringova izvajanja proti katoliškim duhovnikom so zelo ostra, vendar pristavlja, da nikakor ne namerava izvesti kulturnega boja s katoliško cerkvijo. — Gospodarski položaj v Nemčiji postaja z dneva v dan bolj kritičen. V zadnjem času so se silno dvignile cene življenjskim potrebščinam, med tem ko so delavske mezde ostale dosedanje, v kolikor niso celo naradovale. Po vsej državi vlada silno nezadovoljstvo. Opozicija se pojavlja povsod, ne da bi jo režim mogel zatreti. Vlada je te dni razpustila svojo organizacijo Stahlhelm, ker je postala nezanesljiva. V Berlinu se ponavljajo protidovski izgrede. Ostra napetost pa vlada tudi med hitlerjevsko vlado in katoliško cerkvijo.

RUSIJA

• Napetost narašča na Daljnem vzhodu? Od dne do dne se množijo krajevni apopadi na mandžursko-mongolski meji. Mongolski knezi so predlagali posebno preiskovalno komisijo. Mandžurska vlada je objavila, da ima sovjetska Rusija na mongolski meji pripravljenih vsega 12 divizij po 20.000 moč (240.000), nadalje 5 konjeniških divizij po 5000 (25.000), končno 3.750 bojnih letal in 400 oklopnih tankov. Sovjetska vojska stoji vzdolž mandžurske meje od Khabarovska do Blagovestenska severno od Mandžulija pa do Čite. Tudi vodstvo nad mongolskimi četami imajo v rokah sovjetski častniki. Iz tega bi sledilo, da je na tej fronti Rusija pripravljena na spopad s Mandžurijo oziroma s Japonsko, če bi si slednja predzrnila segati tudi po pokrajinah zunanjje Mongolije, kar bi očitno japonski generali radi in kar odgovarja ciljem, ki jih je objavila Japonska. Na Daljnem Vzhodu napetost zopet narašča.

AMERIKA

• Drobli. V Clevelandu so umrli: 44 letna Ana Nemet, roj. Kromar iz Dupelj na Primorskem in 75 letni Mihael Štepič iz Brestja pri Kostanjevici. — V Sheffield Pa. se je smrtno ponesrečil Alojz Hrovatin iz Terpan pri Ilirski Bistrici. — V Clevelandu je preminil 22 letni Janez Rucman. Njegov oče je bil doma iz Mirne peči na Dolenjskem. — V Fly Creek N. Y. je odprl moderno urejen hotel Slovenec Janez Krišch. — V Flemingu Kans. je zapustil smrtno dolino 56 letni Janez Izliakar iz

KAJ JE NOVEGA

Bodimo na straži!

Število socialistov in komunistov pri nas razmeroma ni tako veliko, a imajo več književnih podjetij. V zadnjem času razpečava »Mala biblioteka« male knjižice o raznih vprašanjih. V teh knjižicah so nagromadene vse lazi, kar so jih napisali o veri in katoliški Cerkvi nekdanji svobodnomislci in še več. Katoliška Cerkva se slika kot zaščitnica vseh krivic, duhovniki pa kot izsesalci in varalci ljudstva ter prijatelji kapitalistov. Popolnoma v istem amisu kot piše »Brezbožnik« v boljševiški Moskvi. Take knjižice širijo povsod.

Citajo jih dijaki, delavci, vajenci in tudi drugi ljudje, ki ne znajo ločiti resnice od laži. Kako slabo vpliva to na mlada srca! Zato opozarjamo starše in razne predstojnike, naj pazijo, s kom občejujejo in kaj čitajo njihovi otroci, odnosno varovanci. Pomniti je treba, da je marksizem strupeno zelišče, ki je zaslo na judovskem zelniku. Zato je še zaradi tega marksizem vedno nasproten veri in Cerkvi. Marksist je le marksist, a nikdar ne slovenski narodnjak, še manj pa vernik.

(Po »Slov. Gospodarske«.)

OSEBNE VESTI

d Srebrno sv. maše je opravil 24. julija 1935 pri Materi božji na Brezjah univ. prof. dr. Andrej Snoj. Gospod profesor odhaja sedaj na enoletni študij v Sveto deželo. Cestitamo in voščimo srečno pot!

d Celjsko vojaštvo je nadzoroval pretekli teden vojni minister g. general Živkovič.

d 35 let je le šupnik v eni tati g. konz. svetnik in dekan Josip Weigl pri Sv. Križu. Na mnoga leta!

Dr. KUBAD IVAN, zobozdravnik
Škofja Loka, na ordinari od 5. avg. do 17. avg.

d 80-letnica je praznovala Fani Petričevič iz Novega mesta, dolgoletna cerkvena pevka. Zivela!

d 25 let že slušbuje pedesetletna Ančka Hrovatova, strežnica na teološki fakulteti v Ljubljani. Bog ji daj še mnogo srečnih let!

DOMAČE NOVICE

d Slovesna otvoritev obrtniške razstave v St. Vidu pri Ljubljani bo dne 4. avgusta 1935. Razstava je nameščena v železnem poslopju.

d Lopo obrtno razstavo so slovesno otvorili v Radovljici. Za razstavo se zanimajo tudi tujci, ki jih je polna Radovljica.

d Razbojniško dejanje. Pred par dnevi je odkril prometnik Hubert Kmetec na postaji Reče pri Mariboru dejanje, ki bi lahko postalo usodno za stotine življenj. Pri izvorn

vlaka je opazil, da kmetica močno ropota ter ugotovil, da jo je nekdo namenoma zrahljal in postavil v odklon, na tračnice pa postavil nateralno ploščo. Vlak, ki bi privonil v nasprotni smeri, bi bil gotovo iztril.

d K prepovedi nočnega dela v pekarnah. Socialno ministrstvo je poslalo prizadetim krogom sledeča vprašanja: 1. Odklej in doklej naj bo prepovedano nočno delo v pekarnah? 2. Katera dela je treba dovoliti pred začetkom rednega dela in s kakšnim številom delavcev? 3. Na kakšen način naj se uredi nočeljski počitek 36 ur in počitek pred velikimi prazniki, vendar bi v tem primeru kazalo dovoliti izjemno nočno delo na pr. pred velikimi prazniki, narodnimi svečanostmi, elementarnimi nesrečami itd. 4. Ali je treba določiti čas, pred katerim naj bi ne bilo dovoljeno raznašanje kruha in peciva. 5. Ali naj prepovedi veljajo samo za mesta in tpe, ali jih kaže razširiti tudi na vasi, kopalšča, adravilišča in bolniške pekarnice, in končno — ali je treba nadzorstvo nad prepovedjo nočnega dela v pekarnah izročiti tudi policijskim oblastvom.

d Italijanska vlada je službeno sporočila, da bo Italija sodelovala na zagrebškem velesejnu ki bo v začetku septembra.

d Trgovača pogajanja s Italijo, ki bi se morala že v juliju začeti, so preložena na september letošnjega leta.

d V Beogradu so pokopali Ignacija Bojnija, bivšega guvernerja Narodne banke.

d Zahteva voznini za poklicne igralce. Z odlokom pram. ministra je dovoljena polovica voznina na dri. tekmeh na 12 letnih potovanj za članse združenja gledaliških igralcev kraljevine Jugoslavije. Popust imajo samo poklicni igralci.

DROBNE NOVICE

Stretili se v brazilskem senatu. Kmetijski minister ranjen, en senator pa ubit.

Okrog 6000 oboroženih kmetov se je uplo v mehiški zvezi državni Famanlikas. Zahtevajo ostavko guvernerja.

Nevih 68 velikih podmornic je dala zgraditi sovjetska Rusija.

Velike protiaGLEŠKE demonstracije so se vršile te dni v Italiji.

Pogorela je velika travnica za barve v nemškem Hochstu na Meinu.

Socialistična in komunistična strokovna organizacija sta se zedinili v Franciji.

VINA dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri **CENTRALNI VINARNI** v Ljubljani.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Zakon o dvanajstih z zahtevanimi pooblastili je bil sprejet z veliko večino tudi v senatu.

d Minister za gozdove odpotuje. Minist' r za gozdove Ignjat Stefanovič odide na daljšo potovanje v inozemstvo. Pregledal bo važnejša gospodarska in rudarska podjetja ter tista podjetja, v katerih je naša država s kapitalom udeležena.

d Hrvatsko vprašanje. »Glas naroda« poroča med drugim sledeče: Danes so se vsi Hrvati združili okoli dr. Mačka, da se reši tudi hrvatsko vprašanje. Ne poznajo danes drugega ko samo to narodno vprašanje in vsa druga so kot manj važna potisnjena v ozadje. Le samostojni demokrati tega ne razumejo, za nje je tudi pokret dr. Mačka le običajna zveza. Toda to je težka zmot, ker je danes hrvatsko vprašanje glavno in vse odločujoče vprašanje. Zagreb je proti vsaki zvezi z drugimi strankami, zato tudi proti vsaki veliki državni stranki. Zagreb hoče najprej rešitev hrvatskega vprašanja, in sicer v celoti, potem pa bo itak vse državna stranka nepotrebna. Zato so se tudi ponesrečili vsi poskusi, da bi se izrekel Zagreb za katerokoli veliko vsedržavno stranko.

d Tudi protokole nedelje je priredila izvenparlamentarna opozicija mnogo shodov. V Požaroucu so zborovali bivši demokrati. Govoril je Božidar Vlačić in zelo ostro napadal bivšo Jevtičevu vlado. Rekel je, da so tedaj državo upravljali ljudje, ki so jih morali stražiti žandarji.

d O nameravani novi vsedržavni stranki je rekel na nekem shodu muslimanin, minister, dr. Behmen tudi sledeče: »Hočem pri tej priliki ponoviti to, kar je te dni dejal dr. Mehmed Spaho. Mi smo načelno pristali na ustanovitve velike jugoslovanske stranke. Toda stoječ na demokratičnih načelih, smatramo, da treba stranke ustanavljati iz naroda, od spodaj navzgor. Zato so vse vesti o vodstvu nameravane stranke ter o njenem imenu prezgodnje. To vprašanje mora rešiti narod ter dati line stranki in izvoliti njenega načelnika.

d Kdo naj plača? Na mestni občini v Mariboru so razpravljali, kdo naj povrne stroške za plakiranje volivnih proglašev za Jevtičeve kandidate v Mariboru. Zadruga postreškov in plakaterjev je namreč predložila lep račun. Plačala ga bo občina, terjala pa bo za mesec bansko upravo, ki je plakate poslala in ukazala plakiranje. Pravilno bi bilo, da ne nosi teh stroškov ljudstvo, ampak tisti, ki so pri volitvah »zmagali«.

d Zaradi sleparij pri izvedbi agrarne reforme je bil te dni obsojen v Sarajevu bivši narodni poslanec Husein Kadić na 18 mesecev strogega zapora in 70.000 Din odškodnine.

NESREČE

d Pogorel je posestnik Anton Skobe v Dešči vasi pri Žužemberku. Uničeno je tudi poslopje posestnika Antona Ruglija, kjer je ogenj na neznan način izbruhnil eno uro kasneje kot pri prvem. Skupaj je upepeljenih 8 poslopij.

d Viskarija je pogorela v Hrastovcu pri Mariboru trgovcu Francu Kavčiču.

d Dve žagi sta zgoreli. Ono nedeljo je nastal požar v zgornjem delu žage, ki je last posestnika in žagarja Canka v Višnji vasi pri

Vojniku. Kmalu je bilo v plamenih celo poslopje. Ogenj je uničil na žagi vse stroje. Škoda je deloma pokrila z zavoralnino. — Isti dan je začela goreti žaga na Fužinah pri Vitanju in je popolnoma pogorela. Kako je nastal požar, ni znano.

d Skozi okno so se rešili. Nedaleč od Černivca na Kališah pod Kamniškimi planinami je požar uničil leseno koč gospodaru Matvežu Galinu. V usodnem času so bili v koči Galinova žena, otrok in stari oče, gospodar sam pa je bil zdoma. Vsi so še spali, ko se je na stari leseni hiši pojavil rdeči petelin in pričel svoje uničevalno delo. Staro izsušeno poslopje je gorelo naglo kakor slama in ko so pribitili k njemu prvi sosede, je bilo že vse v plamenih, stanovalci pa so še spali. Ko so se zbudili in videli veliko nevarnost, je bila rešitev že skoraj nemogoča. Veča je bila v plamenih, s strehe pa se je rušilo tramovje. Edina pot je bila skozi ozko okno, h kateremu je še silili ogenj s strehe. Sosede so požrtvovalno pomagali, da so vsi trije stanovalci srečno premagali veliko nevarnost in se spazili skozi okno ter si rešili vsaj golo življenje.

d Vlak je zadel ob kmečki voz. Gorenjski vlak, ki prihaja okrog pol 5 v Ljubljano, je na progi blizu Dravlj na nekem prelazu zadel ob zadnji konec kmečkega voza, naloženega z deskami. Po udarcu lokomotive je voznik zletel s voza na cesto in obležal nezvesten. Ponesrečeni posestnik je dobil težke poškodbe na glavi in obenem tudi notranje poškodbe, tako, da je njegovo stanje nevarno.

d Ker se je vnel razžigalnik. 21-letni brezposelni delavec Ladislav Skalar s Galjevice v Ljubljani je pomagal pri neki stranki pleskati. Z bencinskim razžigalnikom je odstranjeval staro barvo. Pri tem delu se mu je razžigalnik vnel. Pri eksploziji je Skalarju popolnoma raztrgalo desno roko.

d Aparat se je razletel. V delavnici mestnega avtobusnega podjetja v Mariboru je 35-letni mehanik Josip Kavšek preizkušal kompresor na motorju, ki se je nahajal v popravilu. Zaradi prehudega pritiska je nastala eksplozija, ki je raznesla stekleno plošo na molicu. Steklene drobce je vrgel pritisk mehaniku v svojo obraz ter so se mu ostri delci zapčili v oči. Eno oko je takoj izteklo, drugo pa je tako močno ranjeno, da bo revež kljub takojšnji operaciji najbrže izgubil vid popolnoma.

d Zaletel se je pod konje. Po Ormoški cesti se je peljal oni dan trgovec Franc Kranje iz Ptuj domov v Budino. Hotel je prehiteti s senom naložen voz, takrat pa je iz nasprotni strani naglo privozil drug dvovprežen voz. — Kranje se je zaletel pod konje ter obležal z

hudimi poškodbami. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so ga operirali in ugovorili, da si je raztrgal čreva. Je pa v življenski nevarnosti.

d Iz drvečega vlaka je padel in se ubil 49-letni vlakovodja osebnega vlaka Murska Sobotna—Maribor Franc Arčan iz Maribora.

d Ko je obrezovala paradižnike. V Dev. Mar. v Polju so se primerila huda nesreča, ob kateri je bila po naključju obstreljena z navadno floberkko 6 mm kalibra delavčeva žena, 23-letna Ivana Hribarjeva, ko je na vrtu ravnala in obrezovala lepe paradižnike. Ivan Rant je streljal mačke, ker mu hodijo daviti golobe. Najprej je ustrelil svojo mačko, nato pa je v bližnji detelji zapazil drugo mačko. Skočil je za njo, pa je zbežala proti sosedni hiši. Nameril je na njo, toda strel je ni zadel, pač pa je zaletel obupen klic z Hribarjevega vrta: »Joj meni! Ustreljena sem!« Ivan Rant je takoj skočil k Hribarjevi ter ji hotel pomagati. Dvignil jo je. Prišli so še sosede in hudo, v bok ustreljeno ženo odnesli v hišo, nato pa odpeljali v bolnišnico. Poškodba je zelo nevarna.

d Zbesneli bik. V Vuhovskem dolu nad Mariborom se je pripetila nenavadna nesreča. Posestnik Ivan Golob iz Poličke vasi je pripeljal kravo k biku posestnika Kromvogla iz Vukovske vasi. Pri tem je bik zbesnel ter navalil na Goloba in ga z rogovi do smrti pomendral.

d Na Kamniških planinah se je ponesrečil 77-letni prevzičkar Lovr. Kemperle iz Stranj. Kemperle je pasel na Veliki planini živino. Med tem delom so se na Veliki planini odtrgale velike skale ter zagrmle nad Kemperle. Kemperle je padel in obležal težko poškodovan. Zlomilo mu je levo nogo, dobil pa je tudi hude poškodbe na glavi in po vsem telesu. S težavo so ga prenesli v dolino, kjer mu je nudil prvo pomoč zdravnik iz Kamnika.

d V mariborski kasniliščni so našli v postelji mrtvega kasnjence Jakoba Lampreta, ki je bil radi raznih tatvin obsojen na 10 let ječe.

d Razne nezgode. Pri padcu s lestve si je zlomil nogo Jožef Podgoršek iz Pobrežja, na isti način si je zlomil roko Franc Skoflj iz Hajdine pri Ptuj. — Brenc Ciril, 66 letni posestnik iz St. Vida nad Ljubljano je na 5 m visoki ograji pleskal neko železo. Po nesreči je omahnil in padel skozi ograjo na tla ter si pri tem nalomil hrbenico. — V Lazah pri Planini je padla 38letna delavčeva žena Jožefa Rupnikova, ki si je pri padcu zlomila roko in nogo. — V Zagorju se je ponesrečila rudarjeva vdova Marija Medija, ki si je zlomila roko. — Pri padcu s kolesa si je prebil lobanjo Azbič Cene na Lahovem klanca pri Skofji Loki.

NOVI GROBOVI

d Vse kar delaš, delaj pametno in misli na kence. V Skoplju je umrl Teodor Pristavec, redov 7. konjeniškega polka. Prepeljali so ga domov v Kranjsko goro. — V Ambrusu je odšla po večno plačilo Vidmar Frančiška. — V Mariboru je umrl mesar Josip Leyrer. — V Ljubljani so umrli: Marija Kveder, zasebnica Marija Sitar, Josipina Prelog roj. Sedmak, soproga zasebnega uradnika v p. Marija Pirnat roj. Božič, sodni uradnik v Radovljici Franc Debevec in gimn. ravnatelj Rado Pavlič. Naj počivajo v miru!

RAZNO

n Od doma je izginil 15. julija 15letni posestniški sin Marolt Anton iz Boštanj. Fant je krepak, oblečen v modro ševčotasto obleko. S seboj ima šolsko izpustnico. Kdor o njem kaj ve, naj sporoči občini Boštanj.

d 90.149 tujcev je v prvi polovici letošnjega leta prestopilo mejo pri Mariboru. Od teh je bilo 21.396 Jugoslovancev in 38.842 Avstrijcev.

d Gospodarsko poslopje so uničili plameni posestniku Francu Kranjcu v Moti pri Mariboru.

d Štrajk je grozil tekstilni tvornici Marko Rosner v Mariboru. Pogajanja so privedla do sporazuma.

— X. višarsko romanje. Kakor vsako leto tako priredi tudi letos Prosvetna zveza pod romarskim vodstvom stol. kanonika dr. T. Klinarja romanje na ev. Višarje. Poseben vlak odhaja v soboto 3. avgusta iz Ljubljane ob 7.35 in ne 7.40, kakor je natisnato na izkaznicah. Z gor. kolodvora 7.40, z Višmarij 7.55, Medno 8.02, Medvode 8.08, Reteče 8.17, Škofja Loka 8.28, Zabcina 8.35, Kranj 8.45, St. Jošt 8.51, Podnart 9.02, Otoče 9.08, Radovljica 9.20, Lesce 9.27, Zirovnica 9.38, Javornik 9.46, Jesenice prihod 9.49, odhod 10.04, prihod v Zabcino ob 12. Odhod iz Zabcine v nedeljo 4. avgusta ob 14, prihod v Ljubljano ob 18. Romarji dobijo na vlaku male bakle za večerno rimsko procesijo, tudi znaki se bodo razdelili v vlaku. Nekateri še niso poravnali zneska 85 Din in vsled tega niso prejeli izkaznic, zato prosimo, da nemudoma pošljete denar, nakar prejmete izkaznico po pošti. Ljubljancem pa prosimo, da jih dvignejo v pisarni Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 7. Na Višarjah bo dana prilika za spoved, z nami gre 11 duhovnikov, večerni govor črna pred. g. Franc Gabrovšek, jutranji govor pa stolni kanonik dr. T. Klinar. Ljudsko petje vodi g. Puš Ludvik in se bodo prepevale oni pesmi, ki so se pele ob priliki kongresa. Vlak spremlja tudi zdravnik g. dr. Milan Cunder. Na veselo svidenje na Višarjah! — Vodstvo romanja, Miklošičeva cesta 7.

d Smartin v Tuhinju. V nedeljo 4. avgusta bo obhajal tukaj slovesno srebrno ev. mašo tukajšnji rojak g. župnik Leopold Erzín. Slavnostni govor bo imel g. dekan kamniški Matej Rihar.

n Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani, Kongresni trg 2-II (Trgovski učni zavod) je dosegel v preteklih letih pri svojih učencih najboljše uspehe. Zavod razpolaga z najmodernejšim programom, ki ga izvajajo samo prvostopne učne moči. — Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, strojeplinski, steno-grafični in drugi specialni tečaji. Zavod daje ustmeno ali pisмено vsa pojasnila brezplačno. —

»SLOVENECE«

je edini slovenski katoliški dnevnik. Piše v duhu Katoliške akcije. — Stane na mesec 25 Din. — Pišite, da ga vam pošljejo nekaj števil brezplačno na ogled. — Naslov: »Slovenec«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Predsednik vlade govori v senatu

Belgrad, 27. julija m. Danes ob 9 dopoldne se je v senatu nadaljevala načelna debata o dvanaestinih. Po prečitnem zapisniku zadnje seje so prešli na dnevni red ter je za senatorjem dr. Grgo Andjeliničev in g. Canjugo dobil besedo predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, ki je imel naslednji govor:

»Gospodje senatorji! Predvsem se želim najlepše zahvaliti vsem gg. govornikom, ki so sodelovali pri tej debati. Ti govorniki so dvignili to raspravo na nivo, ki odgovarja temu visokemu domu ter so v svojih govorih podali celo vrsto zelo koristnih idej, od katerih jih bo nekaj vlada obdržala kot direktive za svoje bodoče delo in kot navodilo za potrebne reforme, čeprav nekaterih njihovih želj ne moremo praktično izvesti skozi dvanaestine. G. finančni minister vsem je podal ekspozé o dvanaestinih ter vam istočasno predložil potrebna pooblastila, ki se tičejo finančne politike vlade. Jas sem imel čast včeraj prisostvovati konferenci plenuma senata ter sem tu obrazložil politiko kraljevske vlade, predvsem našo notranjo politiko ter specialne zakonske pooblastila, ki jih vlada zahteva od narodnega predstavništva. Gospodje! Jas od svoje strani ne bi imel ničesar, skoro ničesar niti dodati, niti odvzeti od tega, kar sem včeraj dejal na tej konferenci glede političnih vprašanj.

Ne bi imel, gospodje, mnogo kaj dodati niti po govoru mojega spoštovanega tovariša g. Andjeliničeva. G. Andjeliničev je govoril, da je naša vlada — vlada likvidacije njihovega režima in vlada demobilizacije nacionalnih moči. Gospodje!

„Likvidacija jugolašizma“

Mi nismo prišli, da kaj likvidiramo in da kaj demobiliziramo, temveč da gradimo. Toda če se hoče govoriti tudi o nekaki likvidaciji, gospodje, morem izjaviti, da smo mi mogli priti samo radi tega, da likvidiramo samo ta režim, ki je izvedel petomajске volitve, način, kako so bile te volitve izvedene, a še več, način, kako so se za tem volitve tolmačile v prvih govorih pri verifikacijski debati v narodni skupščini (burno ploskanje). Dr. Andjeliničev vzklika: Tu se strinjamo!

Gospodje! Mi smo prišli, da likvidiramo režim, ki je milijon opozicijskih glasov preglasil za golence Janke Paste. Tudi smo, gospodje, prišli, da likvidiramo režim, ki je samo za nekoliko dni uspel, da se spre s vsemi po zakonu priznanimi veroispovedmi v državi, s katoliško, pravoslavno in muslimansko veroispovedjo. Mi smo, gospodje, prišli likvidirati ono atmosfero, ki je bila polna elektrike in polna napetosti.

Mi smo prišli, da postavimo branike varnosti, ki bodo odstranili nevarnost tega ozračja, da bi državni stroj mogel normalno delovati. Gospodje! Mi nismo prišli, da demobiliziramo nacionalne moči. Daleč od tega! Mi smo govorili o zbiranju vseh konstruktivnih narodnih sil. Če smo prišli, da demobiliziramo kake od teh sil, so te same one jugo-fašistične nacionalne sile, one sile, ki so se sedaj proglasile v skupščini za edinega branilca državnega in narodnega edinstva.

Gospodje! Če bi naše nacionalne in državno edinstvo zavisele samo od gospodov, ki danes sebe nazivajo jugolašiste, bi bilo težko za naše državno in narodno edinstvo (burno ploskanje in vzklikanje: Tako je!). Grenka bi bila njegova usoda, a še bi moglo govoriti, bi lahko reklo: »Reči me, Bog, od takih prijateljev, sovražnikov se bom še samo ubranil«.

Gospodje! Naprošam vas, da se s tem zadovoljite ter da se za gotova vprašanja, o katerih

vlada dosedaj še ni nikdar govorila, a za katere trdi g. Andjeliničev, da obstojajo, kakor tudi za vsa druga vprašanja vladi da časa, da jih reši v ozračju pomirjenja in miru. Tudi jaz se naadam, da bo način in metoda, s katero smo pričeli delati, ustvarila tako ozračje v državi in našem narodu, da bomo lahko rešili vsa ona vprašanja, ki so na dnevnem redu.

Habsburžane odklanjamo

Gospodje! Ostane mi še, da vam povem nekoliko besedi o vprašanju iz zun. politike, ki se je dotaknil moj predgovornik dr. Ploj. Benaša je tu o poivnitvi Habsburgovcev na avstrijski prestol. To vprašanje je izzvalo v naši državi in v naši javnosti popolno, razumljivo vznemirjenje, če imamo v vidu žalostne posledice, ki nas spominjajo na habsburško hišo (vzklikanje: Tako je!). V avstrijski republiki so bili pred kratkim izdelani gotovi zakoni, ki so izzvali sumnje, da je to nova stopnja k restavraciji Habsburgovcev. Čeprav so ti zakoni čisto notranje stvari sosednje Avstrije, se mi, razume se, nikakor ne morem vanje mešati. Toda jaz morem izjaviti, da poivnitve Habsburgovcev mi ne bi mogli smatrati kot čisto navadno notranje vprašanje avstrijske republike (vzklikanje: Tako je! Zelo dobro.). Te vprašanje ne izhaja iz tega okvira. To je tudi mednarodno vprašanje, v katerem smo mi v največji meri zainteresirani in to zainteresirani v tem smislu, da smo mi absolutno in odločno proti restavraciji Habsburžanov. (Viharno ploskanje iz odobravanja ter vzklikanje: Tako je!)

Drago mi je, gospodje, da vam morem sporočiti, da sem iz izmenjave misli, ki sem jih glede teh vprašanj že imel s predstavniki inozemskih držav, akreditiranih na našem dvoru, lahko na pravil sklep, ki vas bo vsekakor razveselil, namreč, da kraljevina Jugoslavija v takem svojem stališču glede Habsburžanov ni osamljena. (Zelo dobro!) Enake kot mi, gledajo na to vprašanje tudi naši državni prijatelji in savezniki: Čehoslovaška in Rumunija (Ziveli!) Lahko dodam še to, da poleg držav Male zveze tudi še nekatere druge velike države zavzemajo isto stališče. Mi se torej v tej zadevi nahajamo v odlični družbi. Drago mi je, da vam morem sporočiti tudi to, da sem glede restavracije Habsburžanov tudi od same avstrijske vlade dobil zelo pomirjive izjave. Gospodje! Jas sem pripravljen verovati v iskrenost izjav vlade sosedne države Avstrije, s katero mi od naše strani želimo imeti čim najboljše odnose dobrega sosedstva in prijateljstva.

Gospodje senatorji! Kraljevska vlada nam je dala na ta način vsa potrebna pojasnila, tako glede finančne, kakor tudi notranje in zunanje politike. Mi smo storili svojo dolžnost ter ne dvomimo, da boste te dolžnosti izvršili tudi vi tako, kakor se vam spošabl, in sleer s tem; da boste glasovali za predložene dvanaestine. (Burno in navdušeno odobravanje ter vzklikanje predsedniku vlade ter ostalim ministrom.)

Proračun sprejet

Popoldne ob 5 se je nadaljevala seja senata. Govorila sta Sava Ulmanški ter dr. Majstorović, ki sta se oba izjavila za. Takoj nato je senat prešel na končno glasovanje o dvanaestinih. Glasovalo je 57 senatorjev, in sicer vsi za. Pri glasovanju v načelu niso glasovali dr. Kramer, Banjanin, dr. Zec, dr. Andjeliničev in dr. Nemeš. Pri končnem glasovanju pa se je tudi dr. Kramer odločil, da glasuje za.

PO DOMOVINI

Vincencijevi bratje so zborovali

V nedeljo, dne 21. julija ob prazniku sv. Vincencija Pavelkega je zborovala v ljubljanskem Marijanišču družba sv. Vincencija. Ta občni zbor je bil nekaj posebnega. Začel se je z molitvijo in duhovnim čitvom in končal s molitvijo. Zastopane so bile vse ljubljanske in okoliške konference, pa tudi mnogo oddaljenih je poslalo svoje zastopnike. Tajniško poročilo je povedalo, da je imela družba v letu 1934. trideset karitativnih edicij. Delo vrše osrednji svet in konference. Družba nosi vsako leto stroške za počitniško akcijo ljubljanskih ubožnih otrok; ta akcija je leta 1934. poslala v 47 župnij 120 otrok. — Dobrodelnih nakaznic je izdala družba od oktobra 1931 do 30. junija 1935 1.770.884 v skupni vrednosti 540.216 Din. Karitativna pisarna je imela v letu 1934 9601 obiskov, v letošnjem polletju že 6529. Domalega vse konference so se kljub gospodarski krizi vzdržale na dosednji višini, cela vrsta kaže, v kolikor to izražajo številke, celo lep dvig. Vse skupaj izkazujejo nad 1 milijon dinarjev prejemkov, približno toliko tudi izdatkov. Kolika pomoč v raznolikih okolišnih človeškega duhovnega in pa gmoletnega ubožstva, pa tudi kolika požrtvovalnost delovnih članov in plemenitih dobrotnikov! Vedno večjo pažnjo posvečajo konference duhovnim delom krščanskega usmiljenja.

Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenec«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«! - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

Za kravico

(Nadaljevanje).

»No, ne stoj tu kot lipov bog,« se je mrzlo obregnil ob njo Adam. »Pomagaj vendar malo!« In zavlekel je težko slamnjačo v drugo sobo.

Ko je potem Barica ležala ponoči na tej trdi slamnjači, nimogla dolgo zaspati, ker ji to čitanje ni šlo, p ani šlo iz glave...

V.

Iz trde, steptane zemlje so, kakor gobe po dežju, hitro vrasle v dveh vrstah visoke hiše in tvorile novo, krasno ulico. Kakor na starem drevesu, ki mu v kroni zrastejo že nove, sveže veje, tako so se pojavljale nove vrste hiš na vbođu starega Monakovega: Modrobeli napis, pritrjen na vogalu, je glasil krstno ime ulice, ki se je porajala, stalno rasla in se raztegala v daljavo. »Pfeulerstrasse« — tako se je imenoval kraj, kamor so dnevno hodili Adam, Barica in ostali.

Iz globokih temeljev so se vzdigovali mogočali mrioglati zidovi in v tla zabiti drogovi so kazali, do kam vse se morajo zidovi po nadstropjih povzpeli.

Vrsta hiš je že stala tukaj gotova in od lani naseljena, druga vrsta ni bila še končana, za ostale so se že merili in kopali temelji na polju, ki je bilo do sedaj posejano.

Pomočno, ne daleč od tam, je stala na svojem podstavku se je ogledovala okoli, pri nogah ji je dovoljno se j ogledovala okoli, pri nogah ji je mirno sedel in se k nji stiskal grivasti lev...

To se je Barica ustrašila, ko je prvič zagle-

Važen razpravni predmet je bil nato o požitviti karitativnega dela: kako poskrbeti za Marijanišče (popravilo), da osrednji svet ohrani sedanje dobrotnike in si pridobi novih. Bivši preizkušeni član! konferenc naj se povabi za udeležbo, poskrbi naj se za naraščaj. Obravnavalo se je tudi vprašanje brezposelnosti. Vsi, ki so se udeležili zanimive razprave, so sodili, da zasebna dobrodelnost ne more rešiti vprašanja, ampak samo državna skupnost, ki naj brezposelnim poskrbi dela in jih navaža k delu, da celi sloji vsled brezdelja npravstveno ne propadejo.

Smrt vzornega moža

Cerknica, 27. julija.

V sredo ob pol 1 ponoči je umrl v ljubljanski bolnišnici Jože Primšar. Nikakor nismo mogli verjeti te novice, saj je bil še pred nedavnim med nami zdrav in vesel. Toda, ko ga je pripeljal domov mrliški avto, nam je bila britka vest potrjena.

Pokojnik je bil star 41 let. Večino svojega življenja je preživel v Ameriki, kjer si je služil kruh in se pripravil za čas, ko si bo ustanovil družino.

Pred 5 leti je prišel domov in postal vzoren mož in skrben oče. Bil je naročnik vseh katoliških časopisov in v verskem življenju pravi vzor.

Toda rana, ki jo je imel v želodcu, je bila usodna. Prišla je smrt in ga rešila kratkega, a mučnega trpljenja. Jože, spavaj mirno v rodni zemlji, tvojo ženo in otroka pa tolaži Bog!

dala to ogromno kovinsko soho. Kakor prikazen, kakor grozno, nadčloveško, zlo bitje se ji je zdela.

Spomnila se je, kako so jim nekaj v šoli pripovedovali o kovinskem maliku, ki so ga znotraj razgledali, da je žareč, nato so mu pa žrtvovali žive otroke. Kakor ta svetopisemski Moloh, tako se ji je zdela ta nakazna nemška soha, v njeni roki ni videla vence, ampak sanjko, ki jo s svojo silno roko drži kvišku in se razgledava, komu bi jo vrgla na vrat. In kakor bi ona — Barica — ali Adam — ali kdo iz njene družbe moral biti ta izbrana žrtva, tako se je je mlada Konopka vedno bala in strah ji je postal že praznoveren. — Trdi, neusmiljeni posmeh te sohe je spremljal Barico skozi vse življenje, ni mogla na njo nikjer in nikdar pozabiti, celo v sanjah se ji je včasih pojavljala...

Pod vrhovnim nadzorstvom in pod neprestanim gledanjem te, iz kovine vlitte ženske, so tukaj delali vsi.

Adam je največkrat podajal opeko. Sedel je na odru, noge so mu visele v zraku in oči so na njih nataknele so se odbijale od razpokanih, bosih pet. Oči je napeto upiral navzdol, kjer se je vsak čas pokazala rdeča opeka in v mali krivulji letela k njemu — razpel je roki, upognil prate, jo zgrabl... Pod njeno težo so se mu vsakokrat lakti vdali, kakor prožno pero, ali takoj so se spet sprožili in vrgli opeko preko glave za nadstropje višje. Včasih je zastokal od bolečine — ko se mu je zapela otrla koža na hrupavo površino opeke, ali se mu je noht odčepnil, ali se je ob ostrem oglu ranila dlan, da je zakrvavela... Ali prenehati ni smel. Bil je dolge ure — kolo,

† Kaplan Filip Štular

Bridka žalost je legla na vso zagorsko dolino: v zagorskem župnišču leži na mrtvaškem odru g. kaplan Štular. Ves vesel se je odšel večerj popoldne kopat v Savo, pa je pri plavanju zašel v deroče valove, ki so ga kmalu zagnili pod seboj. Bilo je okrog 2 popoldne. Po skoro dvurnem iskanju so ga našli, a ves trud, da bi ga še oživili — k ponesrečenju je prihitel tudi zagorski zdravnik dr. Grum — je bil zaman. Pretresljiv je bil prizor, ko so ga pripeljali v župnišče: vso pot ga je spremljala in sprejemala ogromna množica ljudi in truma jokajočih otrok. Rudarji pa so se s solzami v očeh zadnjikrat odkrivali svojem priljubljenemu gospodu. Niti dve leti še ni deloval v Zagorju, pa so ga vsi globoko cenili in ljubili. A tolaži nas ena misel: on, ki je tako rad deloval med svojimi rudarji, in hotel vse pripeljati k Bogu, je odšel med prvimi v nebesa k Njemu, ki bo bogato poplačal njegovo mlado gorečnost. Naj v miru počiva!

Gorenjski tabor

za leto 1935 o priliki blagoslovitve evharističnega svetilnika v Komendi dne 11. avgusta.

Spored:

V soboto, 10. avgusta: kresovanje. V nedeljo, 11. avgusta: Ob 5 budnica. — Ob 8 sprejem nadškofa in gostov. Pozdrav predsednika občine. Odhod vseh društev k službi božji na prostem, nadškofova maša s ljudskim petjem, govore prevzvišenega nadškofa, blagoslov spomenika padlim vojakom. — Opoldanski odmor, koncert domžalske godbe na vrtu g. Mejača. — Ob 2 popoldne litanije na prostem, blagoslov evharističnega svetilnika, otvoritev narodnega tabora pod vodstvom predsednika občine g. Janeza Streina. Govorita: Dr. Miha Krek, dr. Marko Natlačen. — Ob pol 4 po taboru prijateljski sestanek vseh udeležencev na vrtu restavracije g. Mejača pri pogrnjenih mizah s priznano komensko postrežbo, srečolov s bogatimi dobroti, petje pevskih zborov in domžalska godba.

Na Brezje!

4. avgusta se gre kranjska dekanija s svojim dekanom na čelu pokloniti Mariji Pomočnici na Brezje. Ob tej priliki se bodo vse župnije, skoni katere se je Marija peljala na kongres v Ljubljano, prav pristočno zahvalile premilosti Devici za obisk in milosti, ki jih je Marija delila na kongresni poti. Ob 8 zjutraj se zbero vsi romarji pri zadnjih stopnjicah, kjer se prvič ugleda brezjanska cer-

katero bi zastavilo ves stroj, če bi se ustavilo. Ena sama opeka, če je ne bi vrgel naprej, ali če bi jo zgrešil, kako nearebo bi povzročila, kar smrti bi nastala iz tega... In Adam niti pogledati ni smel na skrivnjeno telo delavca, sedečega pod njim... Če bi samo pogledal letečo opeko, takoj bi mu roke upadle, zgubil bi natančnost, gotovost in zaupanje v samega sebe.

Ni smel prenehati, ustaviti tega človeškega stroja v njegovem teku tudi zato, ker je tu na stavbi neke stal nadzornik, njegove zalezovalne oči so bile povsod in vse videlo. Če si se le trenutek ustavil, se vraval, oddahnil, se je že odzval njegov osorni glas, so se že bližali njegovi koraki, je že izvlekel svoj zamazan, oguljen sapnik, je že naložil kazen in seveda v soboto utrgal metodo... Razkoračen, naporfuran, z rumenim metrom v napisnem žepu, s pipo v ustih in s delom načrta v roki je tukaj vladal neomejeno in kruto. Samo ko je popoldne prihajal na stavbo stavebnik sam, je uplahnil, ukrivil pokorno hrbet in poklapan — z odkrito glavbo hodil, kakor pes tesno za svojim gospodarjem. Ali komaj ga je pospremil za ogel, se je že ustil, potisnil očalno klobuk na uho, v usta dal mesto pipe cigaro in bil še hujši kot preje.

Adamu je vsak večer njegova dobra žena umila roke, jih namazala in zjutraj ovila s platnenimi krpmi, ki so se do večera vedno spet strgale. Pa tudi njej se ni boljše godilo.

Čim dalje bolj je bilo opaziti na njej znake nosečnosti. Noseča svoje prvo, nerofeno dete pod sroem in polno posodo malte na hrbtu je stopala po strmih lestvi na odr. Morala je nositi vso malte

kev. Tam sprejme zbrane vernike brezizjanska duhovščina in banderi ter jih popelje med petjem Marijinih litanih v cerkev, kjer bo ob pol 9 pridiga in sv. maša, ki jo daruje dekan Dolinar. Ob pol 2 popoldne bodo pete litanije Matere božje za slovo. Cerkevni pevci iz vseh fara so dobrodošli! Zbera naj se v cerkvi na kora, da bodo peli med sveto mašo! Vse kaže, da se za ta dan odpravljajo na Brezje več tisoč romarjev iz krajske dekanije! Doživeli bomo krasen odnevar euharističnega kongresa! Romanje se vrši ob vsakem vikendu!

★

Zahvalna služba boja (Hotedrišica.)

Veselo je odjeknila vest o vzpostavitvi naših društev po deželi. Tudi pri nas. In kako in komu je veljala prva zahvala? Ne s hrupom, temveč močno so se zbrali člani in članice društva v nedeljo in odšli v cerkev. Gospodu našemu je veljala prva pot in zahvala! Po temnih dneh je zopet posijalo sonce v naše organizacije. Ne gre pa to v glavo tistim, ki so svoj čas uganjali tak hrup, pa se bodo že morali sami položiti, drugi jih ne bodo. Za društvo pa velja: Po začetni poti le krepko naprej!

Dajte nam vođe! (Hinje v Suhi krajini.)

Saša nam letos ni priznala. Izdatne šega dežja namo imeli še od maja meseca, kar je za takojšnja skalovita tla zelo usodna. Poljski pridelki so skoraj popolnoma uničeni. Že tako so revni kmetje, poleg tega bo treba pa še žito kupovati! Kje vzeti denar, ki ga ni niti za sol. — Primanjkuje nam vode skozi vse leto. Voziti jo moramo iz tri ure oddaljene Krke, in to v najhujši vročini. Že desetletja nam pred vsakimi volitvami obljubljajo tako potreben vodovod, po volitvah pa o vodovodu v Suhi krajini vse molči, čeprav je najbolj potreben. Upamo, da bo sedanja vlada kaj več storila v tem pogledu. Največja korist vsej Suhi krajini bi bila zgraditev vodovoda!

Novice (Vače.)

Oni dan pa nisem šel na Sv. Goro, marveč sem se ustavil kar na Vačah, da vsem kaj novega. Ljudje so čez glavo zaposleni, eni še s košnjo, večina pa z žetvijo. Pšenica je kar lepo obrodila in tudi drugi sadeži obetajo zadovoljiti pridnega kmeta. Sadja pa bo bora malo. Hrušk, orehov ne bo skoraj nič, le jabolk in češnjak bo za domačo potrebo. — Tudi denarja ni! Zadnjič so se posestniki branili plačati davke iz prejšnjih let. Tista zadeva z rubežino se je sicer končala brez kakih

nezgod, napravila pa je precej šuma in krika. — Ne dolgo tega se je vršil občni zbor podružnice Kmetijske družbe na Vačah. Vodil ga je družbeni tajnik g. Kafol, ki je ugotovil, da je podružnica zadnja leta pod predsedstvom g. Bariča sijajno napredovala. Kljub temu pa so izvolili drug odbor z mladim Zarnikom na čelu.

Iz dolenskih Benetk (Kostanjevica.)

Naše društvo smo dobili nazaj! Sedaj imamo kar dva voza, s katerima bomo v prihodnosti svetno delo. Pa so nam še hoteli enkrat nekaj ponagajati »prvoborce slovenske kulture. Ovadili so »Narodno prosveto« (katere niti ni, ne, se društvo drugače imenuje), da je imela nenajavljeno prireditev z vstopnino. Toda malo preveč so nerodni. Ni čuda, če smo prišli v tako krizo pod vodstvom tako modrih vodnikov! Ovadba je bila zgrešena. Brezglava, kot je bilo vse ravnanje višjih polpretekle dobe. — Zapustil nas je orožniški narednik Gregorinčič. V spominu bo ostal marsikomu. — V nedeljo gremo v St. Jeraž. Tam bo tabor Marijinih otrok. Slovesnost bo pomagala povzdigniti tudi godba. Po blagoslovu prapora domačega vrta bo prireditev na odru, kjer bodo sodelovali otroci vseh Marijinih vrtcev. Če bomo kaj žejni, nam bodo pa gostoljubni šentjerneji postregli s hladno vodo v obilni množini. — Zadnje tedne se »agrarnica« strašno mudi. Tako merijo in delijo klostreke njive, da je kaj. In tudi s »farovsko lokot« so se hvalili. Pa bo konec menda le drugačen kot so si ga ti »agrarnici« želeli.

Javna zahvala (Sv. Križ ob Krki.)

Vsemu volitvom, ki ste 14. julija v tretje pokazali s svojo odločnostjo in vztrajnostjo resnično voljo občanov in v tolikem številu voliti našo listo, se v imenu na nji izvoljenih odbornikov javno zahvaljujem. Prav posebno zahvala gre vsem onim, ki so s svojimi junaštvom pomagali stirati pot pravici in so zaradi tega pretrpeli vse »dobrote« prejšnjega režima. Bodi Vam v tolažbo in zadovoljenje, da izrek, »da goljufija in laž, če hoši, ne večerjajo, še volja. Tudi za brezplačno vožnjo v Crno goro vam naj ne bo žal, saj si je ogledajo tisti, ki imajo čas, ker so »generalici brez armade in brez vlade. — Grubič, Šupan, I. r.

Na bašje pot (Golobinjek pri Mirni peči.)

Starejši ljudje pripovedujejo, da je prihajalo mnogo romarjev častit sv. Roka k mirnopeški podružnici cerkvi na Golobinjeku. Da je moralo tako

biti, nam potrjuje obširna lopa za romarje ob cerkvi. Zdelo se je pa, da bo ta cerkva postala pozabljena. Prepovedali so že opravljati v njej službo božjo, ker se je sredi cerkve udrl strop. Streha je bila v slabem stanju in zvonik je bilo treba prepletkati. Za to težko delo se je okorajši cerkveni ključar g. Jerman Franc z Vrhovca in dele v veliko zadovoljnost dovršil. In zopet se morejo častilci sv. Roka bližati priprošnjiku v tolesnih boleznih na prijaznem Golobinjeku. Povabljeni ste in tudi pridite 16. avgusta ali pa 18. avgusta ob 10 k sv. Roku na Golobinjek, odkoder je tudi lep razgled. — Dobrodošli!

Jubilaj (Rova.)

75. godovni dan je obhajala gospa Ana Andrejka iz Zagorice, sedaj na Rovi. Jubilanca je mati desetih otrok, od katerih jih živi še šest. Razen hčerke Katarine, šolske upravitelje na Rovi, so vsi poročeni in preskrbljeni. Sina Alojzija je vzela svetovna vojna. Mož je umrl 1. 1913. Sedaj preživlja po trudopolnem delu in trpljenju zasuženi pokoj. Kljub onemoglosti opravlja še lahka dela pri hčerki učiteljici. Rada čita, dasi ni nikoli hodila v šolo. Prečita dnevnega »Slovenca«, »Domoljuba« in druge liste. Zanimivo je, da vsak tiskani kosček papirja spravi in o priliki prečita, vse važne novice iz časopisov izstriže in spravi. Tako je spravljala vsa »Slovenčevca« poročila o II. euharističnem kongresu v Ljubljani. Rada je pomagala in še pomaga revežem. Za njen rojstni dan so se zbrali njeni otroci (razen hčerke Mieke, ki je v Ameriki) v šoli, tako da jubilanca ni nič vedela. Vsi otroci jo imajo radi, se ljubijo med seboj, kakor uči četrta božja zapoved. Tako bi moralo biti povsod! Zelimu, da ji Bog nakloni še zdravja in moči do skrajnih mej, ki jih je odločil človeštvu. Otroci smo ji iz arca hvalečni za vse, kajti dala jim je vse, kar je imela: življenje — vero — krst!

Razne vesti (Loka pri Mengšu.)

Da napravimo spomin na prekrasni euharistični kongres, ki naj bo dokaz globoko verskega prepričanja na desetletja, smo sklenili, da prenovimo našo podružnično cerkev sv. Primoža in Felicijana. Prvotno smo obnovili le notranjostno cerkev. Ker pa se je blagajna s tem izpraznila, sta se podala g. ključarja z nabiralno polo po vasi ter dobila precejšnjo vsoto, tako da se sedaj nadaljuje s delom na zunanji strani in zvoniku. Delo bo gotovo do žegnania, to je 4. avgusta. Ta dan bomo imeli ob 10 popoldne sv. mašo, pri kateri bo pel domači pevski zbor. Pred sv. mašo bo darovanje za cerkvene potrebe, zato ste vladno

za pet zidarjev. Komaj je stresla preko glave težko vsebino posede v zaboj, je že na njo kričal drugi zidar. Bila je navajena, kot vsaka hodaka žena, nositi bremena na hrbtu; toda drv, mreže detelje in trave je nosila doma, toda po poti, ni se spenjala v vrtočlave višine — in vrhu tega se je delo vrstilo: ko je kosila, grabila ali žela, se je oddahnila. In tukaj — od jutra do večera je morala nositi mokro, težko snallo, kakor tovarna živina. Oprtnici sta ji napravili na razmah dve rdeči, od krvi podpluti prog, široki kakor dlan in na vti-njenem hrbtu je imela mnogo mehurjev. Noge so jo zaradi trdih, ozkih testvinšnih klinov bolele, tre-sle in klecale pod njo. — Preko noči so ji vodno oteklo in se prepregle z modro mrežo odmrlih in protrganih žil. Adamu se je smilila, kupil ji je podšite blazine za na rame in hrbet — toda to je malo pomagalo.

Končno so se ji ramena tako ranila, da je kri udarila skozi jopo.

»Barica, nehaj!« je kričal mož v opoldan-skem odmoru, ko je to opazil. »Ti si kakor mu-čenica, smilila se mi.«

»Ti tudi meni,« je žalostno odgovorila žena in stisnila ustnice, da ne bi bušila v glasen jok.

»Le zakaj sva šla semkaj,« se jima je sočasno pojavilo v glavah kakor kesanje.

»Vrni se domov, vrni se,« je prosil Adam in žalostno gledal svojo, vidno hiraljočo ženo. Ne samo to težko in silno delo, ampak tudi materinstvo ji je senalo deklško barvo iz lic, jih poble-dilo in pokrilo z velikimi, rumenimi pegami...

»A kravica?« je mesto odgovora vprašala Ba-rica.

»Zasluzim sanjo, sam jo zaslušim, boš videla, da bom zaslužil, le poglej, koliko mark že imava, gotovo pideset, pa sva šele en mesec tu.«

Brez besede je segla Barica v nedri, izvlekla mošnjo, zavito v robec in stresla njeno vsebino na dlan. No, ni bilo še petdeset mark, za deset manj, ali še celo premoženje, denar, katerega se bi doma vse leto prihranila...

»Petkrat toliko jih mora biti za kravico, — pet mesecev dela, trojega in mojega,« je mirno rekla Barica, spet pazljivo zavezala mošnjo in jo skrila na sroo. — Nad mestom se je začelo hre-ščice domnje siren in v kosti rezajoči žvižgi to-varniških pišali.

»Dal Bog, da bi šla o svetem Vlacu v Po-stredkovno,« je že vzdihovala in že spet vatala k popoldanskemu domu.

Ali tudi polirju namemu se je Barica smilila in ji je dovolil nositi malto — na glavi. Kupila si je usnenj svitek, ga dala na čelo in ovila okrog glave — in nanj postavljala sedaj lesen, umazan kabljič malte. Z eno roko ga je držala, z drugo je poprijemala kline na lestvi — zaprla oči, da bi ne zgrubila ravnatelj in dalje nosila zidarjem, ki so sedaj rdečo opekino zunanost začeli omelati, lepšati s nuzidki, krasiti s figurami in okrasi iz sandre. Vrat ji je nabrekli, da ga ovrtnik srncej ni mogel objeti — »golikasta bom,« se je večkrat strasila, — a odnehal ni. Odpela je »knoflj« pod vratom in nosila dalje... Ščasnoma se je navadila, utrdila in si pridobila spretnost — in z Adamom se nista več pritoževala čez delo. Samo zabetek je bil tako težek...

Ali za njo je bila druga bolezen, ki jo je se-

daj morila kakor mora in to je bilo — blagoslov-ljeno stanje.

Adam se je neprestano spominjal, kako bi se-daj tam pri njih na Hodskeem polagoma hodil za pisanimi voli, držal plug, vonjal vlažni dih zorne zemlje in gledal vrabce in vrane, ki bi se spre-hajale po brazdah, — ali kako bi hodil v gozd, žagal na panje debela, ki so bila pozimi posekana, kral in pripravljaj za odvoz in kakor bi tekmovali, bi mu peli drozdi in kosi...

In kaj bi Barica? Ta bi sedaj pri Matoušu po-birala po strnišču kamenje, grabila zimske od-padke po lokah, sadila v razbore krompir, nasa-jala z gospodinjjo kokošim, nosila gosem mlade koprive in regrat, zalivala salato in škrljanci bi ji peli nad glavo in iz vsake zelene meje bi se ji smejala belo, modro, rumena in drugo cvetje.

Posebno zvečer, ko sta po celodnevem trudu legala, sta pozabljala na sklade opek, prah, malto, pesek, zid in odre — in sta sanjala o domu. Rod-na, uboga, neznanca vasica, postredkovsko navasje, njuna opustošena kočica, loke in ribnik, polja in gozdovi, gore in skale, to vse je oživelo pred nju-nimi očmi. Adam je navadno preje in trdnje za-spal, toda Barica se je čisto v temi še dolgo pre-metavala z ene strani na drugo na trdi slamnjati. Ko so že vsi spali, je ona čisto vstala, stopila k oknu in vsa prevzeta žalosti dolgo gledala zlatim zvečdam v oči...

Danes je tudi vstala. Vroče, dušljivo je bilo v sobi. Tih je odprla okno. Iz teme je pogledalo ogromno mesto z množino rumenih oči. Celi tra-kovi svetlobe so se vlekli po ulicah, iz oken gostilo

vabljeni tudi okoliščani, da pridete k sv. maši v Loko. — Skozi našo vas teče potok Pešata, kateri se v teh vročih poletnih dneh jedva pomika naprej, pa je vendar zahteval letos že dve človeški žrtvi. O voliki noči si je nekdo vzel življenje v dušni zmedenosti. Pred nekaj tedni pa je pri kopanju utonil neki železničar. Bodite previdni pri kopanju! — Suša je neznosna. Uničen je naš glavni pridelek, fižol. Z obupom gledamo v bodočnost.

Naprave v cerkvi (Uršna sela.)

Zadnja leta postaja naša mala cerkva kar tedno in se vedno prenavlja. V zadnjih letih smo dobili obojna hrastova vrata nova, vsa nova okna, renovirani lesenec, v zakristiji prav praktično kredo, sestavljeno iz 4 vrst lesa, v njej mnogo oboke — posebna zaslug naša bratovščina sv. R. T. — nov ciborij in nov kelih s pristnim rubinom, lani nov pevski kor in letos se je to dni prenovil in pozlatil veliki oltar. Oltar je iz leta 1642., torej skoro 300 let star in se v celoti še nobenkrat ni renoviral. Renoviral ga je krasno in v prvotnem slogu kipar g. Vodnik iz Novega mesta. Vsem ga priporočamo za enaka dela. L. 1857. je oltar deloma renoviral g. M. Tomec, ki je tudi naredil nov tabernakel in oba keruba. A sedaj je ves prenovljen. Upamo, da bodo vrli Uršenci delo nadaljevali, saj je njihova vnaša za cerkev naravnost — brezmejna!

Obljuba dela dolgega (Barje.)

Volivni agitaciji sta gg. predsednik mesta Ljubljane in tedanji poslanik kandidat Riko Fux na volivnem sestanku pri Vidmarju (Mokarju) med drugim obljubila škropljenje žlanske ceste do narodne šole na Barju. Volitve so minile, škropili pa so čisto le nekaj dni pred volitvami, na dan volitev so še škropili naravnost izborni, potem pa še nekaj dni po enkrat na dan. Potem pa kar nič več. Zakaj se nič več ne škropi? Kaj je za obljubo, katera je bila tako trdo izrečena? G. poslanec je obljubil del svoje zmoglosti posvetiti nam revnim Barjanom. Sedaj pa nani ni dovolj jasno, ali mu ni mogoče delovati v današnji vlad ali pa je pozabil na nas. Če mu ni mogoče delovati, naj bi pa odstopil. Njegove abstinence pri glasovanju tudi ne razumemo, saj nam je pred volitvami rečeno: kdor ne bo šel glasovati, ta ni dober državljani kraljevine Jugoslavije! Ali smo samo Barjani dolžni glasovati, on pa ne? Ako je torej g. poslanec pozabil na nas, ga pa kličevo na dogovorjeni odgovor. Pričakujemo njegovega odgovora ali na gospodarskem uradu na magistra tu ali pa v gostilni pri Jakobu Vidmarju. Če bodo Barjani pri prihodnjih volitvah bolj previdni.

in kavarn, trgovin in stanovanj so gledali vanjo ti sirovi pogledi.

Proti temnemu, brezvezdnatemu nebu so rezale v temo ravne črte streh, le tu in tam s stolpi in dimniki zlomljene.

Barica je zaprla oči in mahoma, — tako verno, kakor bi gledala v resnici, — je stopil pred njo njen rodni kraj. Videla je vse one lahke krivulje, ki zapirajo obzorje njenega domovja, opazila je črte Čerhova, Galirava z grbastim Sadklem in Tirološko skalo in v ozadju modrikasto Primdo in Sedmogorje.

In ko je tukaj tako stala, so se začule od nekod gosli. Ni vedela, ni mogla določiti, od kod prihajajo k nji ti mehki znani glasovi. Morda nasproti; morda nekeje v oddaljenosti hiši je nekdo igral odlomke iz Kovaržikove opere »Pasjeglave«. Oltar je živa, še ni slišala Barica te slavne spevoigre, toda pri teh zvokih ji je bilo, kakor bi v njeno razbolelo, vsem čutom dostopno dušo prišlo še več tuge, še več žalosti in bolesti... Skoraj že telesno, resnično trpljenje je čutila, tako kakor bi ji v žive rane deval žerjavice. Tu se ji je srce s čisto stisnito in solze so ji stopile v oči. V tem je goslar doigral Kozinovo pesem v ječi in naglo pričel igrati začetek opere. Ne, to ni mogoče, ona se vara, a vendar, o Bog, to je domača pesem — stokrat, tisočkrat jo je slišala in iz mladostnega časa:

Zeleni gaji — bili ste moji,
bili ste mojega srca tolažba...
ali dolgi je čas, — ko ne slišim ptička glas,
z vzhoda je prišel žalostni čas — — —

Še preden se je zavedela, so zasvirale gosli v

Za slovo (Olihevk.)

Smrt je pobrala sredi najlepšega poletja Frančiško Štempihar, bivšo dolgoletno cerkveno pevko, katero smo 22. julija spremili k zadnjemu počitku. Moški zbor ji je zapel žalostinke pred hišo žalosti in na pokopališču. Zakaj bi ji pa ne zapeli, saj je rajna naš 25 let pela v Olihevk, še več pa v Predoljah, kjer je bila doma. Njej veljajo besede sv. pisma: »Blagor jim, ki v Gospodu zaspe, ker njih dela gredo za njimi.« Da je bila priljubljena, je pričel njen pogreb. Marikateri si je otrli gronko solzo. Saj je rajna bila spoštovana kot tiha, mirna in skromna žena. Zato počivaj v miru blaga mati, a ostalim pa naše tiho sožalje. — Zapustila nas je pa še ena cerkvena pevka, ki pa ni odšla v večnost, ampak v drugo laro, Francka Mali. Tudi ona je prepevala v cerkvi veliko let, zato so ji priredili pevci lepo podoknico na vešer njenega odhoda. Naj ji ljubi Bog nakloni obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanu. Bog Te živi!

RADIO

Petek, dne 2. avgusta 1935: 18.00 plošče. 18.50 Nekaj satir. 19.10 Čas, poročila, program, obvestila. 19.30 Nac. ura. 20.00 Prenos iz Zagreba. 21.30 Čas, vreme, poročila. 22.00 Radijski jazz. — Sobota 3. avgusta: 18.00 Radijski orkester. 18.50 Zunanji politični pregled. 19.10 Čas, poročila, vreme, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura. 20.00 Radijski orkester, radijski jazz, akademski pevski kvintet itd. 21.30 Čas, vreme, poročila, spored. — Nedelja 4. avgusta: 7.30 Kmetijska posvetovalnica. 8.00 Čas, poročila. 8.15 Citraški tercet. 9.00 Versko predavanje. 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 10.00 Radijski orkester. 11.00 Prenos iz št. Vida. 16.00 Plošče. 16.15 Ženska ura. 16.30 Sekstet belajsk in Radijski orkester. 19.30 Nac. ura. 20.00 Čas, poročila, obvestila. 20.20 Griegov večer. 22.00 Čas, poročila. 22.15 Plošče. Ponedeljek 5. avgusta: 18.00 Radijski jazz in plošče. 18.50 Zdravniška ura. 19.10 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura. 20.00 Plošče. 20.15 Prenos iz Rogoške Slatine. 21.30 Plošče. 22.00 Čas, poročila, vreme, spored. 22.10 Pesmi s Koroške. — Torek 6. avgusta: 18.00 Otroška ura. 18.25 Radijski orkester. 19.10 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura. 20.00 Iz kraljeva tula. 22.00 Čas, vreme, poročila, spored. 22.10 Plošče. 22.30 Angleške plošče. — Sreda 7. avgusta: 18.00 Radijski orkester in plošče. 18.50 Pogovor s poslušalci. 19.10 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura. 20.00 Orglje in koncert Slov. vokalnega kvinteta. 22.00 Čas, vreme, poročila, spored. 22.10 Radijski orkester.

Oklenimo se družine!

Družina je zakrament vsega socialnega in gospodarskega življenja, je prva in najvažnejša celica vsega žitja in bitja na zemlji. Cerkev se odraža v družini v stvarniški silni očetovi, v mehki materinski skrbi in v ljubezni otrokovi. V družini se zreli narod in narodno življenje v brigi staršev za gmočni in duševni obstoj ter v tajinstveno povezujoči sili otrokovi. Družina je prispevka največje in najgloblje božje skrivnosti — sv. trojstva Misli, Besede in Dejanja, skrivnosti, ki je ne bomo domeli in zajeli mi zemljani nikdar. Saj niti ne doumevamo skrivnosti naših družin na zemlji!

Slovenska družina! Biser si vsega našega stanovskega in narodnega življenja, dokler živiš iz značajnosti in vzravnosti naših moči, iz čistosti in bogudarnosti naših žen. Naša najdragocenejša svetinja si, dokler se zamore opirati na žuljeve očetove roke, na zaskrbljene in ljubezen izžarevajoče materine oči in na nedolžno-lepe otroške duše.

Sile divjajo proti družini. Rojene iz teme in sovraštva, videzno si nasprotne ob sebičnosti bogatašev in srdu revežev si podajajo roke v borbi, da izpodkopljejo temelj naravnega reda: družino. — Tudi naše družine krvavijo v tej borbi iz tisočeri ran, vendar jih sovražnik še ni docela ponižal in razdvojil. Naj začeljo te rane ob naši podvojeni družinski zvestobi!

Oklenimo se družine! Naj drugi zdravijo razrvano Evropo, naj drugi iščejo boljših političnih in gospodarskih prilik, naša skrb in naša ljubezen bodita najprej posvečeni — naši družini! (>Koroški Slovenec.)

Gospod profesor. Častitljiv profesor se je hotel v zadnjih svojih dnevih kopat v kopališču na Ljubljani. Vsek dan je spaval iz kopališča na nasprotni breg, kjer se je senčil. Pa se je nedavno popoldne začelo pripravljati na nevihto in zamišljeni profesor je godrnjaje vstal iz mehke trave: »Škoda, sedaj pa moram čez, da ne bom moker!

visokem tonu: »Oj, rutica rdeča, vrti se, vrti,« — igralo je popolnoma tako, kakor pri njih doma pri godbi — in za tem:

»Oj, fant ti, reč presneta,
sta neče te za zeta.«

tako, da je morala, hočeš ali nečeš, v duhu z njim zapeti:

»nočem ljubčka drugega,
kot falota grdega.«

Na koncu so gosli vprašale, kot da se ne beshujejo z ono znano hodske melodijo:

»Kaj pa ti, Ančka, spiš,
splavarji so tu, ne veš?«

In kakor bi utrgal, so hipoma utihnile.

Barica, ki je bila izborna pevka, je prav s to pesmijo tolikokrat odvarjala kolo in vodila predpustne sprevode po vasi. In sedaj jo sliši igrati, tu — v Monakovem, tako dobro. Stari Goudek bi ne mogel tega boljše napraviti!

»To se mi je vse le zdelo — sanjala — drema la sem,« je mislila Barica in se opotekla do svoje, že mrazle — postelje. In vso noč je slišala kot godbo iz nebes — domače pesmi, eno za drugo, eno lepšo od druge — — —

Vstala je zgodaj, vsa osvežena.

VI.

»Adam,« je pripovedovala možu spotoma na delo, »nočoj sem imela prikazen.«

»Ni mogoče!«

»Da, imela. Slabo mi je bilo včeraj; žalost ko

gora se mi je navalila na srce in me tlačila, da nisem mogla zaspati. Vstala sem in šla k oknu. Hotela sem se izklopati... Pa tu se mi je prikazalo najpreje Postredkovo, Klenč, Kodovo, Tranovo, ja, vsa naša domovina tam,« in je zamahnila z roko tja, kjer je mislila, da je Češka.

»Torej, kaj? Kaj delajo tam pri nas?« je toplo, tiho vprašal Adam.

»Nisem videla ljudi, nič živega, samo gozdove, Čerhov; polja, livade, papirnico in Kolmanka...«

»Kolmanka, praviš?« je začuden vprašal Kotonop.

»Da, — in kar je najbolj čudno, pri tem sem slišala naše pesni — tako lepo igrati, kot še nikdar — kakor da bi gosli igrale, se mi je zdelo, le da je bilo to vse živeje, lepše, razumela sem vsako noto in besedo, — srce je pri tej godbi drhtelo v telesu in oči so jokale...«

»Pozdravljeni, Čehi!« se je odzval v tem na njima glas.

Začudena sta se Adam in Barica skupno obrnila.

Smejal se jima je mlad, zal možki obraz. Oči, ustnice, lica, vse se je na njem smejalo veselo in radostno. Takoj jima je podal roko in jih pri srčno stisnil, kakor starim znancem.

»Vidva sta s Hodskega, seveda s Hodskega,« je hitro uganil.

(Dalje prihodnjič.)

Telo potrebuje hrane, da lahko živi. Tvoje srce, Tvoj razum tudi mora živeti. Zato nujno potrebuješ dobre čitve, katoliške čitve.

Današnja sovjetska Rusija

(Nadaljevanje.)

Iz teh številki bi nujno sledilo, da se je temu primerno izboljševalo tudi življenje ljudskih množic, toda resnica je ravno obratna. Prvič je v teh številkah obožen dohodek socializiranega gospodarstva, ki ne upošteva, da je pa istočasno vsaj za toliko padla vrednost zasebnega gospodarstva (n. pr. domače obrti), a drugič še ta vsota ne pride v prid izboljšanju življenja, temveč služi le za vedno nove in nove industrijske investicije, ki so požrle ves potrošnji namenjeni dohodek, da se je mogel osnovni in obratni kapital sovjetskih gospodarskih podjetij zvišati od leta 1926. do 1931. od 3864 na 15.503 milijone rubljev. Da dobe sovjeti sredstva za svoje izdatke, morajo izvažati celo stvari, ki jih doma najbolj primanjkuje, zato se življenje ruskega človeka od leta do leta še poslabšuje, zlasti ker je izza odprave Napa zasebna trgovina uničena, a državna še razpoložljivih proizvodov ni zmožna v redu porazdeljevati. Vsa boljševiška prizadevanja so skupni narodni kapital SSSR le prenesla iz vasi v mestno industrijo in ga osredotočila v državnih rokah, odtod naraščajoče številke, dočim so ga povečale le malo.

Ze spredaj smo povedali, da so obljubovali sovjeti rešitev vseh gospodarskih težkoč od petletke. Po sovjetskih uradnih podatkih bi naj ta v glavnem vsaj glede proizvodnje uspela, kajti v težki industriji je dosegla 103,4, v lahki pa 84,9% postavljenega načrta, in sicer (prvo številko pomeni narastek proizvodnje od 1. 1928. do 1. 1932. v odstotkih, drugo pa izpolnjeni odstotek načrta petletke):

industrija kuriva	220,8	99,8
kovinska industrija	331,7	127,2
kemična industrija	298,8	73,6
lesna industrija	336,8	85,6
lahka industrija	166,4	73,4
živilska industrija	225,6	103,3

Toliki odstotki so bili doseženi le, ker so med izvajanjem petletke prvotni načrt ponovno znižali (v nekaterih panogah za celih 90%), vendar so tudi te številke vredne priznanja.

Toda vsi ti uspehi izgube svojo bistveno vrednost, če pomislimo, da se pa na drugi strani ni izpolnilo niti eno prerokovanje petletke ter se obetani proizvodni stroški te industrije in z njimi cene proizvodov niso znižali, temveč zvišali, a zaslužek delavstva v primeri z draginjo in drugo življenje delavstva se ni izboljšalo, temveč še prav izdatno poslabšalo. Res je, sovjeti so ustvarili v petletki marsikako industrijsko panogo popolnoma na novo (n. pr. kemično i. dr.), v drugih so se osvobodili vsake odvisnosti od inozemstva (n. pr. v avtomobilski, traktorski itd.), toda celotno rusko gospodarstvo se vsaj doslej še ni popolnoma nič izboljšalo, kajti vsak uspeh je bil krvavo plačan na drugih poljih. L. 1909—1913 je prišlo na 1 ruskega prebivalca povprečno 6,8 q žita, leta 1926. že samo 5,4 q, a l. 1931. komaj še 4,8 q, čeprav se je površina obdelane zemlje povečala od 1927—1931 od 105,5 milijonov ha na 136,6 milijonov ha.

Notranjo vrednost vse sovjetske industrije žarko osvetljuje zlasti vprašanje proizvodne sile delavstva in pa proizvodni stroški industrije. Tudi v tem pogledu priznavajo sovjeti sami stalno nazadovanje. Nekateri nove panoge, ki so v začetku izkazovale vprav gorostasno proizvodne stroške, so se res nekoliko popravile (v proizvodnji tekstilnih strojev l. 1931. n. pr. za 17%, proizvodni stroški za en traktor v Stalingradu so padli od 5793 rub. na 3328 itd.), a kljub temu so se v vsej industriji samo v navedenem letu dvignili za 3,7%. Točno slika o tem nam daje le starejša, že vpeljana industrija, kjer opazimo n. pr. samo l. 1931. povečanje proizvodnih stroškov v plavžarstvu za 17%, v pridobivanju šote za 28,5%, v pridobivanju premoga cela za 30% itd.

V tem pogledu tudi v bližnji prihodnosti ni pričakovati nobenega izboljšanja, kajti vzroki za te visoke pro-

izvajalne stroške leže v samem bistvu sovjetskega gospodarskega sistema, ki še vedno onemogoča točno gospodarske kalkulacije. Razen tega zaradi slabe prehrane in druge preskrbe stalno pada tudi proizvodna moč delavstva samega, čeprav skušajo sovjeti to preprečiti z vsemi tistimi kapitalističnimi sredstvi, ki tvorijo v drugih deželah predmet njih najhujšega zgražanja (kazni, akordne plače itd.). Zaradi slabe prehrane voditelji podjetij pridno kradejo izdelke, da jih zamenjujejo za živila, delavci pa surovina, da jih potem doma v isto svrhu predelujejo. Da bi vsaj nekoliko izboljšali prehrano, so izdali dne 4. decembra 1931 odlok, po katerem morajo podjetja sodelovati pri preskrbi delavstva, a ostal je brez učinka. Mnogo so si obetali pri izboljšanju teh razmer od »udarnih brigad«, sestojenih navadno iz komсомолцев, katere so pošiljali vedno tja, kjer je bila proizvodnja posebno nezadovoljiva. Ker so imeli ti »udarniki« velike ugodnosti na škodo ostalega delavstva, so vzbudile ponekod odpor, drugod so pa pač povečale proizvodnjo, toda na škodo kakovosti izdelkov, ki je v industriji navadno važnejša nego množina. Kakovost sovjetskih industrijskih izdelkov stoji že itak jako daleč za izdelki kapitalističnih držav, a še po skromnih sovjetskih zahtevah tvori pogosto do 80% izdelanega blaga neraben izrizek. Glede na vse te okoliščine je sovjetska industrija nerenabilna in tvori strašno breme za vse prebivalstvo, ki ga ne bo mogoče stalno vzdrževati. Na tisoče traktorjev mora že po prvem dnevu uporabe zopet nazaj v tovarno ali pa vsaj v popravilnico. Tako se vrti sovjetsko komunistično gospodarstvo v nekakem začaranem krogu, iz katerega ne najdejo izhoda: če pogase na enem koncu, se vname drug vogel.

Nobenega dvoma ni, da je boljševizem spoznal ogromne stvarne in duhovne sile, ki so spale stoletja neizrabljene v tej zemlji in v tem narodu, skuša jih z nepopisno vztrajnostjo tudi dvigniti, toda vsaj doslej kaže vse, da je materialistični komunizem za to nesposoben, ker se mu upira že sama človeška narava. Prva petletka je tvorila ves up naroda in njegovih oblasnikov, vzvalovila je vso Rusijo ter napela vse njene sile, milijoni so neomajno verovali vanjo, o njej so prepevali otroci, nad 30 milijard rubljev so investirali samo v industrijo, žrtvovali so ji najosnovnejše človeške svoboščine in milijoni so zanjo stradali, a kaj je njen uspeh? Res je, da so danes nepregledne množice ruske mladine, kateri je zaprt resnični pogled na ostali svet, prepričane, da je sovjetska Rusija najnaprednejša država sveta, v resnici pa živi danes ruski delavec bednejše življenje nego v katerikoli drugi res kulturni in demokratični kapitalistični državi.

Neuspeh prve petletke v industriji so priznali sovjeti sami že s tem, da so začeli takoj, čeprav že z mnogo manjšo reklamo, z drugo, v kateri obljubljajo, da bo sovjetska Rusija glede proizvodnje daleč prekosila Ameriko, a vsem ostalim državam pa prednjači že sedaj. Njen namen je zopet popolna tehnična preosnova vsega gospodarstva, dopolnitev težke industrije, ustvaritev obsejnejše lahke industrije, ki bi odpravila strašno pomanjkanje drobničnih dnevnih potrebščin ter doseči ono, glede česar je prva popolnoma odrekla, to je izboljšati življenje množic. O njej je podrobneje razpravljalo zborovanje CIK-a meseca januarja l. 1934., in ob tej priliki je bilo vnovič določeno, da se ima posvetiti vsa pozornost slejkoprej industriji, tako da bi dosegla l. 1937. vrednost njene proizvodnje 103 milijarde rubljev. V posameznih panogah naj bi se dvignila industrijska proizvodnja tako:

V strojni industriji na 21 milijard rub. (napram 1932 povečano za 127%), v električni industriji na 38 milijard Kw (183%), v premogovni industriji na 152 milijonov ton, nafte 47 milijonov ton (113%), sirovo železo na 18 milijonov ton (192%), jeklo 19 milijonov ton (225%), baker 155.000 ton (232%), v kemični industriji na 5,7 milijonov rub. (307%), rezani les na 43 milijonov kubčnih metrov (76%), obrtni izdelki 6 milijard rub. (210%).

RAZNO

Vse častno mine. Ljudje, ki lunajo največ uspehov v življenju, so vedno veselih obrazov in polni božjega upanja. Gre do delo z nazmeškom v licih, trpijo brez gneva, močje so, ne mevže, ki se ne boje križev in jih vzamejo na ramena, kakor ti vzeli na ramena srečno trenutke. Kriva in ravna poia hodijo z isto korajzjo drže se starega pregovora: vse mine, tudi slabi časi in dobri časi, vse častno mine.

Ch. Kingsley.

Splošno dvodnevno stavko proti vpostavitvi monarhije so proglasile grške komunistične organizacije. Poziv na splošno stavko pa je propadel. V Pireju in Atenah je stavko samo neka desetin delavcev, v Solunu pa je sploh poziv na stavko ostal neopazen.

Sposobnost človeka za velika dela. Ali je človek najbolj sposoben za velika duševna dela v mladosti ali v starosti — o tem so napravili statistiko. Dognali so, da napravijo duševni delavci svoja najboljša dela med 45. in 59. letom življenja.

Strašna obsodba. Rus F. Sologub je zapisal o času, ko so na Ruskem vladali boljševiki, sledeče besede: Bil je nekot mrlič, sprehajal se je po pokopališču, rešal se in vesel je bil. Drugi mrtveci so ga karali: »Zakaj ne ležiš kakor mi? Pričaku poslednjo sodbo. Bodi miren in kesaj se svojih grehov.« A mrtvec je rekel: »Me nič ne skrbi. Se nič ne bojim.« Pa mu pravijo: »Če si na zemlji grešil, vse bo prišlo na dan; prišel boš v pekel, v sedmeri ognji, padel boš v vrelo smolo, trpel boš tisočere bolečine in vse večne čase. In vragi ne bodo veselili.« A mrtvec se je smejal in je rekel: »Vse to, kar mi pripovedujete, me nič ne straši. D-živel sem strahotne dogodke: prihajam iz dežele Rusov.«

Lep odgovor. Ruski car Aleksander III. (1881 do 1894) je šel na neko prireditelje za slepce. Najprvo so igrali kratko veseloigro, potem so pa mlade dame s krožniki nabirale darove za slepce. Izredno lepa mladenka je šla tudi k carju in mu je s prosetim pogledom ponudila krožnik. Car jo je občeudje pogledal, položil zlat na krožnik in ji rekel: »Tale je za vaše lepe oči, gospodična.« — Mlada dama je nalahno zardela, pa mu je spet ponudila krožnik in je rekla: »Veličanstvo, sedaj pa prosim še za ugašle oči naših ubogih slepcev.« Prijazno ji je car prikimal in je položil na krožnik še dva zlata.

Naročajte „Domoljuba!“

Antikristov šolski načrt

Našim čitateljem je znano, da so se ruski boljševiki s svojo brezversko gonjo vrgli glavi na mladino in šolstvo. Izdali so poseben načrt, po katerem morajo učitelji poučevati, da čimprej zamore v sredi malih otrok vsako klico božje misli. Citajte, premišljajte in sodite, ali ni boj proti komunizmu, pa naj se skriva še tako pod delavski plašč, upravičen boj, sveti boj. Načrt je po šolskih letih razdeljen takole:

1. Šolsko leto: 1. poljubovati svete podobice, križe itd. je zdravju nevarno. 2. Post je škodljiv. 3. Molitev nič ne koristi. 4. Kdor izostane od pouka ob cerkvenih praznikih, moti šolsko delo. 5. Mrtvih se ni treba bati.

2. Šolsko leto: 1. Čarovnikov, čarovnic, duhov, angelov in hudičev ni. 2. Na mesto molitve — skupno delo in boj. 3. Bolezni se s molitvijo ne ozdravijo. 4. Postni časi koristijo popom. 5. Zveza med nepismenostjo in prazno vero. 6. Molitve gospodarstvu nič ne pomagajo.

3. Šolsko leto: 1. Verski — in revolucijonarni prazniki. 2. Oktobrska vstaja je pregnala zemljakega carja in dokazala, da ni treba več tudi nebeškega carja. 3. Različno obnašanje verstva nasproti bogatim in nasproti revnim. 4. Zakaj nimajo služabniki verstva volilne pravice? V čem obstoji delo popov?

5. Klub, kmeti, domovi, šolnice in cerkve. 6. Traktor in elektiv — ali molitev. (Brez pomoči svetnikov in božje se more žetev povečati in blagostanje kmetov izboljšati.)

4. Šolsko leto: 1. Navadne pravilnice in verske pripovedke o začetku sveta. (Boj med vero in znanostjo.) 2. Kje ima deščanje sonca svoj izvor? Kako je nastal božič, kako velika noč? 3. Odkod ime »kristjani«? Ali je Kristus živel? 4. Kako so si ljudje ustvarili svoje bogove? 5. Vera je sovražnica kmetov in delavcev. 6. Zakaj so verske sekte nevarne? 7. Kako izrabljajo kapitalisti vero?

Za tri zadnja šolska leta: 1. Znanost in vera. 2. Kako je nastala zemlja? Starost zemlje. 3. Nastanek življenja na zemlji. 4. Nastanek živali in rastlin. 5. Ali imamo dušo? 6. Zdravstvo in vera. 7. Verstveno praznoverje, ki spremlja gospodarstvo. 8. Cerkevna posestva pred revolucijo in izkoriščanje kmetškega stanu. 9. Verske organizacije in njih razredni značaj. 10. Agitatorsko delovanje verskih občin. 11. Vloga cerkvenih organizacij v kolonijalnem stremljenju kapitalističnih držav. 12. Vera in vojska. 13. Verstvo v sovjetski uniji. 14. Post. Njega začetek in škodljivost. 15. Verska in protiverska npravstvenost. 16. Verstveno delo v inozemstvu. 17. Vera in proletarijat. 18. Vera in socialisti

Ob dvajsetletnici svetovne morije

Naslednji dan 20. novembra 1916 je začel padati prvi sneg, jaz pa sem še vedno čakal na odhod v Oreho. Nekdo, ki je imel brata v avstrijskem ujetništvu, mi je prinesel v občinski urad stvarine in kruha. V pisarni je sedela ženska pomožna moč. Napisal sem ji nekaj naslovov za ruske ujetnike v Avstriji. V občinski urad je prišel tudi tamojšnji učitelj. Pogledal me je, a mi ni privoščil besede. Dan poprej sem ga videl, kako je pijan s lešerjem (za siko zdravnikom) kolovratil po vasi. — Proti večeru sem šel h krojaču, vojnemu ujetniku — judu. Ta mi ni samo brezplačno zašil hlače, ampak mi je dal še kruha in cigaret. Tudi med judi najdeš dobre ljudi.

Naslednje jutro 21. novembra 1916 sem dopoldne sedel še vedno »v volostnem pravilniku« (v občinskem uradu) Sladkajji Balici. Neka ženska, sestra ruskega ujetnika v Avstriji, ki se je pisal Afanazij Epifanovič Valovoj, mi je prinesla toplega mleka in še drugih jestvin. Popoldne ob dveh sem se po štirindevnem čakalju vendarle odpeljal proti Orehovu in sicer s sanmi, v katere so bili vpreženi 3 konji (trojka). Šlo je kot blisk in okrog 5 popoldne je voznik že ustavil pred orehovskim občinskim uradom.

Na večer dne 22. novembra 1916 se je zglasil v občinskem domu v Orehovu neki kmet z 5 km oddaljene Nove-Andrejevke. »Ali boš delal«, me je vprašal. »Bom po svojih močeh«, sem dejal. Mož je odšel, pa je menda zaenkrat pozabil name, zakaj v občinskem uradu se je znova zglasil čez 3 tedne.

Kaj sem delal tiste tri tedne v Orehovu? Preganjal sem neznanosko dolgi čas. Edina zabava mi je bilo časopisje. Naj sledi nekaj drobiža! Dne 23. novembra 1916 sem čital, da so Srbi zavzeli Monastir. — V »Berdjanskih novostih« je bil brzojav od 8. novembra 1916, ki poroča, da je ob 9 zvečer umrl avstrijski cesar Franc Jožef I. — Neko jutro je došla poljska begunka in mi je povedala, da bo naslednji dan ob 10 v zavetišču za begunce v Orehovu služba božja. In res, v soboto 25. novembra 1916 sem bil po dolgih mesecih zopet pri sv. maši in se spravljal z Bogom. Sv. daritev je opravil duhovnik — begunec, ki je sicer stanoval v Berdjan-

sku, a od časa do časa obhodil tiste vasi berdjanškega okraja, kjer so živeli katoličani brez duhovnika. Gospod je govoril po rusko in sva v tem jeziku opravila vse, kar je bilo potrebno, da se grešnika zopet spravi na pravo pot. — Dne 26. novembra 1916 sem čital v časopisju, da je novi avstrijski cesar Karl I. prevzel vladarske pošte dne 8. novembra. — Dne 27. novembra 1916 so pripeljali pred občinski urad večjo količino petroleja v razdelitev meščanom, ki so si pridobili zato potrebna izkazila. — Milijonarke Janzen v Orehovu sem nekega dne prosil, naj mi daruje čevlje, ki sem jih bil muno potreben. Je rekla, da jih nima. En rubel mi je pa vendar dala »revica«. — Dne 23. ruskega novembra 1916 sem zvedel, da so Germanci zavzeli romansko prestolico Bukarešto.

Dne 13. decembra 1916 je končno vendar prišel kmet Mali iz Nove-Andrejevke in me je odpeljal s seboj v 5 km od Orehova ležečo vas na kmetско delo. Ko sva z Malijem prišla v tisti kraj, mi je dal najprej stare čevlje, ki jih je nosil še moj prednik pri tem kmetu, namreč avstrijski ujetnik Zajec. Nato mi je gospodar pokazal 15 sežnjev globok vodnjak in je pripomnil, da bom moral iz te globokine vsak dan nakalati vode za gospodinjstvo, pa tudi za 4 konje, 2 kravi, 3 telice in 5 prašičev. Polja ima Mali 30 desetn. Tam ne bo sedaj dela, ker je zima. Pri hiši je bila tudi kovačnica. Mali je kar sem popravljal vozove. Opravljal je mojstrova dela, jaz pa gonil kovački mehi in udrihal po razbeženem železu s težkim kladivom. To je bilo že prvi dan. Drugi dan sem opravil vsa redna dela, o katerih sem že prej pisal. Poleg tega sva z Malijem prekovala konje, to se pravi, gospodar je rezal kopita in pribijal podke, jaz pa sem nemirno žival držal za nogo, da so mi pokale hrbtne in ne vem še katere kosti. Tretji dan sem peljal žito v mlin na veter. Najprej sem zasukal vso na debeli steber opirajočo se mlinsko stavo z velikim kolesom vred proti vetru, da sem spravil kolo in tako tudi mlinski kamen v pogon. Nato sem nosil po skoraj navpičnih stopnicah pet najmanj po 60 kg težkih vreč okrog 4 m v višino in tam nesul žita za meljo. Zaneto moko sem z velikim trudom spravil na voz in nato odpeljal domov. Mali mi ni dal prav nič počitka. Če drugega ne, sem mu popravljal ograjo okrog hiše in vrta, kar sredi sredi mrzlega decembra ni ravno prijetno delo.

Abesinski vojaki, prvič, da so zelo hrabri. Borijo se na življenje in smrt brez vsakega strahu. Zadnje dni je prišlo še do spopadov med abesinskimi in italijanskimi četami. Na obeh straneh je bilo okrog 60 mrtvih. Na naši sliki vidimo pastro oblečene in neenotno oborožene abesinske vojščake.

Deber svet. »Nisem pri zdravju, gospod zdravnik.« — »Kako pa živite?« — »Prav po pasja. Delam ves dan kakor konj, požrešen sem kakor volk, svečer sem tako utrujen kakor pes, spim pa potem kakor medved.« — »Priporočam vam, da bi šli k živinozdravniku po nasvete.«

Pa da bi mi dal ruski dedec za težko delo vsaj tečno hrano! Kaj še! Zjutraj sem dobil čaj brez sladkorja in kruh. Opoldne surovo kisko zelje s nekim ne posebno lepo vonjajočim oljem in krompir v oblicah. Zvečer čaj in kruh. Ko sem povedal, da ob takšni »skotiji« se morem delati, mi je rekla gospodinja da je sedaj pravoslavni post, v katerem Rusi ne jedo ne mesa, ne jajc, ne surovega mesa in tudi mleka ne uživajo. Prosil sem gospodinjo, naj mi da vsaj mleka, ki ga je bilo pri hiši v izobilju, ker me kot katoličana ne veže pravoslavna postava. Pa mi ga je res dala veliko posodo in s čudnim nasmeškom, ki sem ga razumel pa šele naslednji dan, ko sem namreč moral nekaj ves dan držati v rokah.

Maliju v Novo-Andrejevki sem rekel, da tako ne more iti dalje in da ne bom več delal, ker sem bolan. Vaški načelnik me je poslal s pismom v Orehov k zdravniku. Ko sem zdravniku potožil, kako in kaj, mi je napravil najprej dolgo pridigo o tem, kako postojajo Avstrijci in Germanci z ruskimi vojnimi ujetniki. Nazadnje mi je pa le napisal, da imam revmatizem in da sem nesposoben za težko delo. Pisar mi je povedal, da pojdem na temelju zdravniškega spravevala že naslednji dan v Berdjan. Pa ni bilo tako. Ostal sem še precej tednov v Orehovu.

Bom vse točno povedal, kako je bilo.

Javna dela v naši banovini

Na podlagi pravilnika za izvajanje javnih del je ban dr. Puc odobril program javnih del v dravski banovini, ki se bodo izvršila iz dohodkov banovinskega fonda za javna dela v proračunskem letu 1935-36.

V gradbeni program so sprejete v prvi vrsti te začeto gradnje, ki niso bile dokončane v prejšnjem proračunskem letu. Nove gradnje so v tem programu le v mali meri uvaževane, ker zanje ni takoj na razpolago potrebnih denarnih sredstev. Pač pa se bodo sprejele po okrajnih odborih predlagane in potrebne gradnje v programe bodočih let ter izvrševale sistematično po nujnosti in potrebi ter izvedle po dovršitvi javnih del, ki se izvršujejo po programu, odobrenem za to proračunsko leto.

V proračunskem letu 1934. se bodo izvrševala javna dela za proračunano vsoto 9.132.034 Din, ki se razdeli na: cestna dela 4.876.750 Din, na hidrotehnična dela 2.475.284 Din in zagraditev hudournikov 1.780.000 Din.

Na posamezne okraje odpadejo te-le vsote:

Brežice: Dograditev ceste Dobrava—Kapele 100.000 Din, nadaljevanje gradnje del na ban. c. Videm—Zdole 50.000 Din, nadalj. gradbenih del pri cesti Senovo—Veliki Kamen 50.000 Din. — **Celje** s mestom: Nadalj. ceste Trbovlje—Marija Reka 100.000 Din, nad. gradbe ceste Sv. Jurij pri Celju—Rebre 50.000 Din, nad. gr. občinske ceste Vojačk—Smarjno 75.000 Din, rekonstr. ban. ceste I. razr. št. 19 na progi Celje—Grobečno med km 4,5 do km 6,7 60.000 Din. — **Črnomelj:** Nadalj. rekonstr. ban. c. I. razr. št. 11 Blatnik—Črnomelj—Vinica v odseku Črnomelj—Kanižarica 100.000 Din. — **Gornji grad:** Preložitve nevarnih ovinkov na ban. cestah v Rečici ob Paki, v Dobletini in Pustem polju 100.000 Din. — **Kamnik:** Nadalj. gradnje ban. ceste Moravče—Drtija—Kandriše 100 tisoč Din. — **Kočevje:** Nadalj. cestne gradnje Stara Cerkev—Gorenje—Grintovec—Stari breg—Trnovce do Kleč 100.000 Din, nadalj. gradnje ban. ceste Struge—Vrbovec 50.000 Din. — **Kranj:** Razširitev ban. ceste II. r. št. 118 Tacen—Kranj v km 19,9 50.000 Din. — **Krško:** Nadalj. gradnje ban. ceste Krško—Gora—Golek 100.000 Din, ban. ceste II. r. št. 306 dvig v odseku 17,5—18,5 km 50.000 Din. — **Laško:** Rekonstr. ban. ceste Zidani most—Celje 150.000 Din, nadalj. cestne gradnje Trbovlje—Marija Reka 83.000 Din, preložitve ceste pri Španu v Trbovljah 80.000 Din. — **Litija:** Nadalj. gradnje ban. ceste Moravče—Kandriše 100.000 Din, nadalj. gradnje obč. ceste Dob—Pokojnica 30.000 Din, dovršitev preložitve Hutnarjevega klanca 10.000 Din, rekonstr. ban. ceste Peščenik—Sv. Dub—Krka 50 tisoč Din, razširitev ban. ceste Zagorje—Izlake—Vidgera 65.000 Din. — **Ljubljana** s mestom: Nadaljevanje tlakovanja Zaloške ceste 250.000 Din, nujna preložitve klanec na ban. cesti 150.000 Din. — **Ljutomer:** Nadalj. gradnje ban. c. Ljutomer—Štrigova 108.750 Din, dovršitev ban. c. I. r. Sv. Benedikt—Lomanoše 50.000 Din. — **Logatec:** Do-

vršitev rekonstr. ban. c. II. r. št. 154 Rakek—Ivanje selo 300.000 Din, nadalj. rekonstr. odn. vavljanja ban. c. I. r. št. 13 v odseku Cerknica—Marinjak 90.000 Din. — **Maribor** desni breg: Nadalj. ban. c. Reka—Sv. Areh 150.000 Din, nadalj. ban. ceste Slov. Bistrica—Oplotnica 100.000 Din, nadalj. ban. ceste Fram—Koprivnik—Sv. Areh 80.000 Din, nadalj. ban. ceste Šikole—Mostečno 50.000 Din. — **Maribor** levi breg s mestom: Nadalj. gradnje ban. ceste Sv. Benedikt—Lomanoše 150.000 Din, preložitve ban. c. I. r. št. 21 Koroška cesta 100.000 Din, nadalj. obč. ceste Sv. Peter—Ložane 100.000 Din. — **Medika:** Ureditev in razširj. ban. c. II. r. 329 Bušinja vas—Radovica 30.000 Din. — **Murska Sobota:** Gradnja mostu v km 37,306 ban. ceste 1-25 15.000 Din. — **Novo mesto:** Nova cesta Žužemberk—Sela—Šumberk—Radohova vas 100.000 Din, ureditev odseka Šmarjeta—Kronovo, razširj. in tlakovanje cestišča 50.000 Din, nadalj. gradnje nove ceste Novo mesto—Hmeljnik 40.000 Din, ureditev ban. ceste II-134 v odseku Tihaborj—Mirna 50.000 Din. — **Prevalje:** Nadalj. gradnje ban. c. Črna—Št. Vid v odseku Kristanovega mlina 175.000 Din. — **Pluj:** Nadalj. gradnje ceste Majšperk—Naraplje 100.000 Din, nadalj. gradnje c. Leskovec—Nova cerkev 120.000 Din, dovršitev ceste v Lahoncih 25.000 Din. — **Radovljica:** Nadalj. preureditve ban. ceste na Vršič 225.000 Din. — **Slovenjgradec:** Do vršitev preložitvenih del ban. c. Šoštanj—Št. Vid 100.000 Din. — **Slov. Konjice:** Nova gradnja ban. ceste Slov. Bistrica—Oplotnica 50.000 Din, nadalj. preložitve Čezlaškega klanca 25.000 Din. — **Škofja Loka:** Nova gradnja in vzpostavitev opornih zidov na cesti Češnjica—Rudno in podaljšanje proti Dražgošam 50.000 Din, preureditvena dela na ban. cesti Podrož—Petrovo brdo—Sorica 20.000 Din. — **Šmarje pri Jelšah:** Do vršitev gradnje ban. ceste Zetale—Mar. vas 150.000 Din, nadalj. gradnje ceste Mestinska vas—Pristava 25.000 Din, nadalj. gradnje ban. ceste Loka—Virštanj—Golobinjek 75.000 dinarjev.

Na posamezne okraje odpade skupno vseh del v tisočih dinarjev: Brežice 315, Celje s mestom 640, Črnomelj 125, Dolnja Lendava skupno z Mursko Soboto 430, Gornji grad 330, Kamnik 300, Kočevje 295, Kranj 268, Krško 430, Laško 363, Litija 305, Ljubljana s mestom 882, Ljutomer 159, Logatec 560, Maribor desni breg 515, Maribor levi breg 410, Metlika 130, Murska Sobota 75, Novo mesto 390, Prevalje 425, Pluj 295, Radovljica 365, Slovenjgradec 280, Slov. Konjice 235, Škofja Loka 160, Šmarje pri Jelšah 450.

Brinje se zopet dobi **fige in rozine** pri tvrdki FRANC POGAČNIK d. z. o. z., Ljubljana, Tyrševa cesta 33. JAVNA SKLADIŠČA (Balkan).

Nedoločen čas. Učitelj: »Kakšen čas je, že rečem, zdaj bom jedel?« — Učenec: »To je nedoločen čas, gospod učitelj!« — »Kako to?« — »Ker jemo pri nas včasih ob 12, včasih pa tudi ob 1 ali ob 2.«

Mali oglasnik

Vaša drobna vrtnica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Deshe češnjeve, suhe približno 3 m³ naprodati. Poizve se na žagi v Hinjah

Arnika cvetje, Arnika korenine, lipovo cvetje, kupujejo najvišji b. cenah Ed. Pišler, Vrhnika

Z hrovaška valenca, ki sta se že učila te obrti, sprejemam takoj. Oskrba v hiši. Dolinšek Karol Kamnik.

Oblačila, lahka letna, lister sukni, različno perilo i. t. d. izredno poceni naprodati pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Prodajam enostanovanjsko hišo v bližini Črnuč. Poizve se; Filip Podbevšek Zg. Šiška, Celovška 114.

Odkrušeno posodo po nizki ceni prodaja Fran Stupica Ljubljana, Gosposvet-ska c. 1. Nakup starih kovin, čebelarstva potrebščine, monopola zaloga razširjati.

Hišopca, pridelnega in posejane sprejemam takoj. Zavašnik, Dolnice 13. Št. Vid nad Ljubljano.

»BOGOLJUB«

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Sanje so različne. »Te pisatelj trdi, da mu vdahnejo najboljša gledališka dela sanje.« — »Za res, toda nobenemu gledališkemu ravnatelju niti v sanjah ne pride na misel uprizarjati njegova dela.«

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenski izseljenci, kdor bi rad poznal življenje, misljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenski tehnik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Republika Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlične pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti, Tedenko 32 strani. Letno dve debeli veleznanimivi knjigi. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš račun nakažite Zadrugi ni gospodarski banki v Ljubljani

Uprava »Duhovnega življenja« Avalos 250

Oskrbite si

za Vaše leposlovne, znanstvene in druge knjige primerne preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij: Dom in Svet, Mladika, Ilustracija, Zena in Dom

trpežne vezave

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

d. z. o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.